

Sreda, 26. novembar 2003.

Svedok Esad Velić

Svedok Miroslav Deronjić

Otvorena sednica

Optuženi je pristupio Sudu

Početak u 9. 04 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, gospodine Veliću, vi ste, koliko sam ja obavešten, u vašoj opštini vodili glavnu reč o svim odlukama koje su donošene tada. Je li tačno da je Šemsudin Velić, vaš rođeni brat, imenovan na mesto načelnika Sekretarijata za unutrašnje poslove, upravo na vaš predlog?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Ne, to nije tačno, obzirom da, u vreme kad je on imenovan na tu poziciju, ja uopšte nisam bio predsednik SDA Bosanska Krupa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, niste bili predsednik SDA, a je li tačno da je imenovan?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Tačno je da je imenovan odmah nakon višestranačkih izbora, a ja sam izabran za predsednika SDA tek godinu dana nakon toga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a je li tačno da je sekretar Izvršnog odbora Skupštine opštine bio Edhem Dizdarević, takođe vaš rođak?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Edhem Dizdarević je bio sekretar Izvršnog odbora, ali to srodstvo neko mi nije poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a da li je tačno da je Suad Alibegić, predsednik Izvršnog odbora imenovan na osnovu vašeg predloga?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Ne, to nije tačno, jer Suad Alibegić, rahmetli Suad Alibegić koji je poginuo u saobraćajnom udesu 13. marta 1992. godine je imenovan na predlog SDA Bužim koja je bila samostalna organizacija SDA.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Bez vašeg učešća, je l' tako?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Naravno, bez mog učešća, obzirom da ja gospodina Alibegića u to vrijeme nisam uopšte poznao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a da li je tačno da je vaš stric Omer Velić bio na jednoj od rukovodećih funkcija u preduzeću "Krupa Trans", je l' tako?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Ja imam samo jednog strica, zove se Kasim Velić i nikad nije bio u radnom odnosu u opštini Bosanska Krupa, radio je u inozemstvu, u Austriji (Austria) 20 godina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ko je ovaj Omer Velić?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Pa poznajem ...

sekretar: Prevodioci mole da pravite pauze između pitanja i odgovora.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Poznajem gospodina Omera Velića, ali nismo u srodstvu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, na sva ova imenovanja vi kažete da niste imali nikakog uticaja, je l' tako?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Na imenovanje mog brata Šemsudina Velića za načelnika policijske stanice u Bosanskoj Krupi nisam imao uticaja direktnog, zbog toga što sam bio samo član izvršnog odbora opštine SDA Bosanska Krupa u tom momentu, a na imenovanje gospodina Omera Alibegića također nisam imao nikakvog uticaja, obzirom da ga je prijedložila odvojena organizacija SDA, SDA Bužim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a na šta ste imali uticaj?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Pa imao sam uticaj onoliko koliko sam mogao u okvirima rada izvršnog odbora SDA Bosanska Krupa, argumentima nametnuti svoje stavove.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A vi ste argumentima nametali svoje stavove. A recite mi, na strani 4, u prvom pasusu navodite kako su problemi u odnosima Srpske demokratske stranke i Stranke demokratske akcije na području Krupe nastali oko stavova povodom uloge JNA u sukobima u Hrvatskoj. Tako ste rekli.

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Ja kod sebe nemam izjavu, nije mi uručena, ali koliko se sjećam, problemi nisu nastali samo oko toga, iako su se stavovi SDA i SDS-a razlikovali oko učešća JNA u sukobima u Hrvatskoj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi kažete na četvrtoj stani, u prvom pasusu da se niste slagali da se JNA koristi za rešavanje političkih problema u Hrvatskoj, je l' tako?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Ako me pitate direktno za moje razmišljanje o učešću JNA ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne pitam vas o razmišljanju, nego vas pitam za ono što stoji u vašoj izjavi.

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Ja to u ovom trenutku ne mogu da pronađem da bi komentirao, ali u svakom slučaju, niti sam se slagao, niti bi se danas slagao sa upotrebom JNA u bilo kakvim unutrašnjim konfliktima u bivšoj Jugoslaviji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi govorite o rešavanju političkih problema u Hrvatskoj, o tome govorite.

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Mislim da je to pogrešna interpretacija moje izjave.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da je pogrešna interpretacija vaše izjave?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Mislim tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Dakle, ne bi mogli da navedete ni jedan politički problem u Hrvatskoj u kome je JNA.

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Molio bih da konkretizirate svoje pitanje, ne znam na šta mislite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kažete da je ovo pogrešno dato u izjavi, jer rešavanje političkih problema u Hrvatskoj svakako nije bilo nešto u šta se mešala JNA..

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Pa ja sam rekao da je to pogrešna interpretacija moje izjave, jer politički, politička razmimoilaženja u višestranačkom životu Hrvatske su bila takva kakva su bila, a JNA se kasnije, odnosno i u toku tih političkih razmirica i rasprava nije javno opredeljivala. U stvari, šta bi mi mogli podrazumjevati pod opredjeljivanjem JNA. Predstavnici JNA, odnosno komandni kadar nisu bili u mogućnosti da javno iznose svoja razmišljanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. 1991. godine o kojoj vi govorite Bosna i Hercegovina je bila sastavni deo Jugoslavije, je l' tako?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: To nije sporno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Pretpostavljam da se i kao pravnik, bivši sudija, javni tužilac i tako dalje, dakle neko ko poznaje pravo, da je odluka o mobilizaciji koja je tada bila doneta od strane saveznih organa bila obavezujuća za sve vojne obveznike bez obzira na nacionalnu pripadnost, je l' tako?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Ja nisam upoznat da je odluka o mobilizaciji, koja je tada donijeta od nadliježnih organa, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vi kažete na četvrtoj strani, u drugom pasusu da je Srpska demokratska stranka želela da ima kompletnu kontrolu na, kako to vi kažete, ličnim dokumentima koji su pripadali vojnim obveznicima u Bosanskoj Krupi. Jeste tako izjavili?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Ja sam u suštini želio reći da je SDS želio raspolagati sa vojnom dokumentacijom vojnih obveznika srpske nacionalnosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, želeo je vojne obveznike, njihovu ličnu dokumentaciju, vojnih obveznika srpske nacionalnosti.

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Tačno tako. U međustranačkim dogovorima predstavnici SDS-a su bili decidirani i tražili su da se izdvoji dokumentacija vojnih obveznika srpske nacionalnosti da bi oni mogli raspolagati sa tom dokumentacijom i te obveznike mobilizirati.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ja pretpostavljam da pod ovim što ste rekli podrazumevate dosijea vojnih obveznika opštine Bosanska Krupa, a ne njihova lična dokumenta.

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Naravno dosijea, vojnu dokumentaciju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Takođe pretpostavljam da je i sledeća nepreciznost u vašoj izjavi slučajna. Naime, dosijea nisu pripadala vojnim obveznicima nego vojnim vlastima u čijem se sastavu nalazi Teritorijalna odbrana, je l' tako?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: To je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I navodite da se evidencija vojnih obveznika nalazila u kancelariji Sekretara za narodnu odbranu, je l' tako?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Pa nalazila se u prostorima Sekretarijata za narodnu odbranu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li su tačni vaši navodi da je u to vreme načelnik Sekretarijata narodne odbrane bio Srbin, izvesni Božo ...

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Jeste, i to je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kome ne znate prezime, a kažete da je bio član SDS-a, na trećoj strani?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Da. To je tačno. On je bio i prijedložen na tu funkciju od strane SDS-a.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Pa kako je onda moguće da taj Božo, inače Sekretar za narodnu odbranu u čijoj, u čijim se prostorijama nalazila evidencija, nije mogao da dođe u posed te evidencije?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Pa on je, kao i drugi radnici koji su bili ovlašćeni u sekretarijatu, za uzimanje uvida u tu evidenciju naravno bio ovlašćen da taj uvid uzima i da dokumentaciju koristi na zakonom predviđeni način.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali je on mogao znači da, da ima pristup toj dokumentaciji i mogao je da je koristi.

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Naravno. On je sasvim legalno bio u ovlašćen da ima uvid u tu dokumentaciju i da je koristi, ali u skladu sa odlukama nadležnih organa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A u pasusu 2, na četvrtoj strani kažete kako je SDA odbila da odobri SDS-u ovakvu nekakvu navodnu kontrolu, je l' tako? Kakvu je onda imalo to kontrolu ...

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Pa SDS, SDS nije mogao imati kontrolu nad dokumentacijom, uvid u dokumentaciju mogli su imati samo ovlašćeni radnici i u tom smislu treba razumjeti moju izjavu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A da li to znači da je SDA uspostavila faktičku kontrolu nad vojnom evidencijom?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Pa ne znači. Znači da su radnici Sekretarijata za narodnu odbranu raspolagali sa evidencijom na zakonom predviđeni način.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A jeste li sprečili ovoga načelnika da dolazi na svoje radno mesto? O čemu se radilo?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Ne. ko je to trebalo da spriječi načelnika u dolasku na radno mjesto? Budite konkretni, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi iz SDA. Jeste li to uradili ili niste?

SUDIJA MEJ: Samo trenutak. Obojica morate da imate na umu da se ovo prevodi. Gospodine Miloševiću, vi to jako dobro znate. Dovoljno ste dugo ovde tako da vas molimo da imate na umu prevodioce. Sad ćemo nastaviti odavde, ne znam da li možemo da ponovimo poslednje pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Veliću, u sledećem pasusu 3, na strani 4, kažete da je po donošenju ovakve odluke od strane SDA intervenisala JNA: "Ali", citiram vas, "da su policija i civili uspeali da to spreče i JNA nešto tako nije pokušala". Je l' ovo precizan citat onoga šta ste vi izjavili?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Pa to je precizno pročitana izjava, međutim o čemu se radi. Možda terminologija nije najpreciznija. Jedan dan jedna vojna, manja vojna jedinica je došla u Bosansku Krupu i kod predsednika tadašnjeg Skupštine opštine Bosanska Krupa, Mehmeda, gospodina Mehmeda Mahića zatražili su izuzimanje vojne dokumentacije Sekretarijata za narodnu odbranu. Koliko mi je poznato, kada je to izazvalo nezadovoljstvo određenog broja građana koji su se okupili u blizini prostorija Sekretarijata za narod-

nu odbranu. U razgovoru sa gospodinom Mahićem predstavnici vojske su samoinicijativno odustali od izuzimanja dokumentacije. To je prava istina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači JNA uopšte nije ni pokušala da interveniše.

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Mislim da je termin intervencija prejak. Došli su naoružani vojnici, između 15 i 20 vojnika, međutim oni nisu pokušali da dokumentaciju izuzmu silom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li je međutim tačno da su tada, u ranu jesen 1991. godine upravo povodom te evidencije vojnih obveznika, vođeni pregovori između predstavnika vojnih vlasti i lokalnih funkcionera, pripadnika SDA? A ne između SDS-a i SDA. To su ...

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Detalji, da, detalji tih razgovora, nekih drugih razgovora mi nisu poznati. Ja čak nisam prisustvovao naravno ni ovim razgovorima između predstavnika Skupštine opštine i vojnih predstavnika, tako da ne znam da li je bilo drugih razgovora.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali vođeni su znači između vojnih predstavnika i predstavnika SDA, ne između SDS-a i SDA ...

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Ne predstavnika SDA, gospodine Miloševiću, već zvaničnih predstavnika Skupštine opštine Bosanska Krupa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koji su bili SDA, je l' tako?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: U ovom slučaju koji sam pomenuo, predsjednik Skupštine opštine Bosanska Krupa, gospodin Mehmed Mahić je bio član SDA. Ako pomenete nekog drugog poimenično, o tome možemo razgovarati.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A je li takođe tačno da je vaša supruga Safija Velić za vreme dok su ovi pregovori trajali, krišom kroz prozor iznosila navedenu evidenciju, zajedno sa izvesnom Šemsom Šepić?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: A to mi nije poznato, gospodine Izetbegoviću. Moja supruga je bila zaposlena kao radnik Sekretarijata za narodnu odbranu Bosanska Krupa u to vrijeme.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Veliću. Vi ste se inače zalagali za ukidanje opštinskog Sekretarijata za narodnu odbranu i njegovom pripajanju Sekretarijatu za privredu, je l' tako?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: A ne možete to interpretirati kao moje zalaganje za tako nešto. Naime, u to vrijeme vođen je postupak reorganizacije opštinskih organa uprave. U tom postupku, koliko se sjećam, bio je prijedlog da se organizacijski Sekretarijat za narodnu odbranu organizuje unutar Sekretarijata za privredu i društvene djelatnosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A s kakvim obrazloženjem, da li možete da mi kažete?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Pa ne mogu da se sjetim, ali to su dostupni dokumenti koji se mogu staviti vjerovatno na raspolaganje sudu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Imate li neku, neku logičnu, bar sad u glavi, neku logičnu predstavu o tome što bi se Sekretarijat za odbranu pripajao Sekretarijatu za privredu, kad to nema nikakve veze?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Ja vam ne mogu dati oko toga obrazloženje. Rekao sam da u taj posao nisam bio uključen, ja sam bio od septembra 1991. godine predsjednik SDA na volonterskoj osnovi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Veliću, da onda pređemo na druga pitanja. Na strani 5, u trećem pasusu navodite događaj od 8. septembra 1991. godine, kada je na području Bosanske Krupe, odnosno Mesne zajednice Otoka došlo, kako vi kažete, do hapšenja nekoliko, vi ih tako zovete, Martićevih policajaca, je l' tako?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali međutim znatno više o ovom incidentu, pretpostavljam, zna vaš brat, tadašnji načelnik SUP-a, Šemsudin Velić, je l' tako?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Pretpostavljam da zna.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Te iste večeri je, kako navodite, uhapšen i sam Martić koji je bio u društvu sa oficijom JNA iz Banjalučkog korpusa, Smiljanićem, je l' tako?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Da, tačno. Možda termin "uhapšen" ne stoji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, koji bi termin vi upotrebili?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Pa prethodni događaj sa Martićevim policajcima, kao što sam ja rekao, je izazvao uznemirenost građana na području opštine Bosanska Krupa, jer su oni oslobođeni iz stanice policije Bosanska Krupa dolaskom novih dvadesetak Martićevih policajaca, naoružanih. Bila je nedjelja i stanica policije nije bila adekvatno obezbjeđena, tako da se to moglo dogoditi. Ja sam i tada, a i danas mislim da je to bila oružana provokacija i pokušaj destabilizacije stanja u Bosanskoj Krajini, konkretno u Bosanskoj Krupi. Sticajem okolnosti, obzirom na uznemirenost građana u Otoci je te večeri spontano okupljeno možda 500 do 1.000 građana na mostu. To je bilo predveče. Tamo je bio jedan punkt policije za kontrolu saobraćaja i prilikom tih događaja, prilikom okupljanja građana, sasvim slučajno je naišlo vozilo u kojem se nalazio gospodin Martić i gospodin Smiljanić. Pošto su građani primjetili oznake SAO Krajina na uniformama lica u vozilu, došlo je do još većeg uznemirenja i policajci koji su bili prisutni su bili prinuđeni da to vozilo transportuju do odjeljenja stanice milicije u Otoci. Tek pri identifikaciji u tom odjeljenju Martić je prepoznat, a Smiljanić se i konkretno predstavio nudeći lične dokumente, odnosno vojne dokumente.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi kažete na petoj strani vaše izjave, pošto sada kažete nije adekvatan izraz hapšenje: "Te iste večeri Milan Martić, u zagradi, srpski komandant iz Hrvatske, uhapšen je u blizini malog grada po imenu Otoka", to što sam vas pitao. Vi pominjete onda i pukovnika Smiljanića, odnosno potpukovnika ...

SUDIJA MEJ: Svedok je odgovorio na to pitanje. Nema potrebe da se na to vraćate. Svedok je opisao okolnosti na koje je mislio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A recite mi, molim vas, a ko je izdao nalog za hapšenje Martića?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Koliko je meni poznato, niko. Ja sam čak rekao da izraz "hapsiti" nije uopšte adekvatan i ne odgovara situaciji i okolnostima pod kojima se to dogodilo. Ja sam te večeri došao u Otoku i lično sam se uvjerio, kada je Martić već bio u odjeljenju stanice policije u Otoci, da je on u stvari uživao zaštitu policije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. S obzirom da je vaš brat, kako sami navodite, bio tada to šta je bio, znači šef pdolicije, je l' tačno da je pod

njegovom komandom tada došlo do podele oružja muslimanskim civilima od strane SUP-a Bosanska Krupa?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Koliko je meni poznato, to nije tačno, gospodine Miloševiću, ali je došlo do podjele oružja rezervnom sastavu policije. Jednom djelu rezervnog sastava policije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, došlo je do podele oružja tom, kažete, jednom delu sastava policije. A onda dalje navodite kako je nalog za Martićevo hapšenje bio poništen iz Beograda, je l' tako?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Naime, kad je Martić oslobođen, njemu je obezbjeđena pratnja republičkog MUP-a Bosne i Hercegovine, njemu i gospodinu Smiljaniću i oni su transportovani u Bosanski Novi. U Bosanskom Novom bio je prisutan gospodin Mahić Mehmed, predsjednik Skupštine opštine Bosanska Krupa, koji je prisustvovao sastanku Martića i Mladića, koje je, generala Mladića koji u to vrijeme vjerovatno nije imao čin generala, zaslužio ga je kasnije. Susret je bio srdačan. Završio je zagrljajem, a komentirali su prisutni, tako mi je gospodin Mahić prenio da je potjernica savezna za gospodinom Martićem bila poništena i da su se time ostvarili uslovi za njegovo oslobođenje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi ste i napisali u izjavi, ja citiram tačno: "Za Martićem je bio izdat nalog za hapšenje, intervenisao je bosanski MUP i on je vraćen u Bosanski Novi, kasnije je pušten. Čekao ga je general Mladić. Nalog je poništen iz Beograda". A recite mi, da li dozvoljavate mogućnost, da s obzirom da ne znate mnogo o navedenom incidentu, taj nalog nije poništen iz Beograda, jer ga Beograd nije ni izdao, već da je to učinio tadašnji ministar unutrašnjih poslova Bosne i Hercegovine, Alija Delimustafić?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Pa mislite na poništenje naloga ili izdavanje potjernice?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, da, da je on poništio taj nalog onda.

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Pa molim vas, koliko sam ja upoznat, tada je barem javno, ovaj, bila objavljena takva informacija. Savezna potjernica za gospodinom Martićem je bila raspisana na inicijativu iz Hrvatske od strane saveznih organa, ali je poništena nakon ovog događaja u bosanskoj Otoci.

Gospodin Delimustafić, ako se držimo legaliteta, nije mogao, ovaj, poništiti nešto što savezni organi raspišu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi govorite načelno. Ne znate ko je poništio?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Pa ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A da li je tačno dok je Martić bio u prostorijama SUP-a u Krupi, da je veliki broj naoružanih Musimana bio okupljen ispred zgrade SUP-a?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Pa gospodin Martić nikad nije bio u policiji u Krupi. On je bio u odjeljenju policije u Otoci. Veliki broj je ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A Otoka je u Krupi, pretpostavljam.

prevodioci: Molimo da pravite pauze između pitanja i odgovora, hvala.

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Otoka je bila mjesto ...

SUDIJA MEJ: Ponovo su vas upozorili prevodioci. Molim vas da ostavite malo vremena između pitanja i odgovora pre nego što date odgovor. Izvolite.

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Pa, Otoka je bila mjesna zajednica u sastavu opštine Bosanska Krupa i dole je bilo jedno odeljenje policije u kojem se Martić nalazio u toku noći 8. na 9. septembar 1991. godine. A izvjestan broj građana Otoke, kao što sam ja to već ranije rekao, je bio okupljen u samom centru tog mjesta, pa i oko odjeljenja stanice policije, međutim od toga nije bilo nekih štetnih posljedica.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali oni su bili okupljeni i tražili da im se preda Martić kako bi mu oni presudili, je l' tako?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, oni su bili okupljeni. Neki su bili, recimo, i pod uticajem alkohola, ali je policija držala sve pod kontrolom i nikakvih zahjeva od strane građana, konkretnih zahtjeva, koliko je meni poznato, nije bilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Na strani 5, u pasusu 9 i 11 navodite kako ste vi iz Stranke demokratske akcije nastojali da povećate broj

rezervnih pripadnika policije i kako je to bio jedini način da legalno dođete do naoružanja, je l' tako?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: To je tačno potpuno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ova inicijativa je pokrenuta u jesen 1991. godine, je l' tako, gospodine Veliću?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Ta inicijativa je pokrenuta, ja mislim, znatno ranije. Možda i nepunu godinu, ovaj, negdje to je moglo biti u proljeće 1991. godine i bila je pokrenuta na zvaničnom mjestu, to jest u okvirima rada Skupštine opštine Bosanska Krupa. Bila je upućena isto tako nadliježnim organima, odnosno Predsjedništvu tadašnjem Bosne i Hercegovine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, recite mi zbog čega vam je bilo potrebno oružje u to vreme, znači u proleće 1991. godine? Nikakvih sukoba nije bilo. Kako ste znali da će doći do nekakvih sukoba? Zašto vam je bilo potrebno tada oružje?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Traženo je, gospodine Miloševiću, legalno povećanje rezervnog sastava policije, jer naš kraj, Bosanska Krajina, je bio destabiliziran puno ranije nego što su počeli ratni sukobi u Bosni i Hercegovini, zbog sukoba u Hrvatskoj. Sve se to reflektiralo na područje Bosanske Krajine. Iz našeg kraja ljudi gotovo godinu dana nisu preko područja takozvane Srpske Krajine u Hrvatskoj mogli putovati. Neki su na tom putu, kad su pokušali putovati, bili i ubijeni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, kad kažete da vezujete za događaje u Krajini, evo nešto što nije događaj u Krajini, nego baš kod vas. Vi se svakako sećate kada je nastala jedna situacija 1991. godine u Bosanskoj Krupi, kad je nestao spomenik piscu Branku Ćopiću, koji je trebalo da bude postavljen na postamentu u neposrednoj blizini zgrade stanice javne bezbednosti, je l' tako?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Spomenik nije nestao, gospodine Izetbegoviću. To se ne može ni tretirati kao spomenik zbog toga što je, to je u stvari događaj iz početka 1991. godine. Spor oko spomenika je nastao zbog toga što je urbanistička saglasnost i građevinska dozvola za postavljanje postamenta Branka Ćopića bila izdata protiv zakonito i ilegalno. A to je sve učinio tadašnji predsjednik SDS-a Miroslav Vještica, kao sekretar Sekretarijata za društvene djelatnosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, pošto me već dva puta oslovljavate sa gospodine Izetbegoviću, verovatno imate neku podsvesnu, podsvesni razlog za to ali ...

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Vjerovatno imam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da. Dobro. Dakle, vi hoćete da kažete da je to organizovao sekretar Sekretarijata za društvene delatnosti? Je li tačno da je spomenik ukraden u toku noći iz samog centra grada?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Ne, to naravno nije tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta se desilo sa spomenikom?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Pa spomenik, kao što sam rekao, nije ni postojao. U fazi kad su počeli pripremni radovi za izgradnju postamenta, pokrenut je postupak da se riješenje, urbanistička saglasnost i građevinska dozvola kao nezakonito izdati stave van snage. Nadležni organi, ovaj, su izdali zabranu daljnjih radova. Neposredno pred prvu liturgiju u pravoslavnoj crkvi u Bosanskoj Krupi, ja sada ne sjećam se tačnog datuma, nepoznata lica su ostavila bistu Branka Čopića pored mjesta gdje su bili započeti radovi. Koliko je meni poznato i koliko se sjećam, ta bista je na zakonit način od strane nadležnih organa uklonjena. To je sve što ja mogu reći o tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li je tačno da je tim povodom došlo do međunacionalne tenzije zbog koje je organizovan i sastanak u rukovodstvu Bosne i Hercegovine, na kom su bili i Alija Izetbegović i Momčilo Krajišnik i Ejub Ganić, Avdo Hebic, Alija Delimustafić, kao i Mehmed Mahić i Suad Alibegić, funkcioneri iz vaše opštine, je li tako?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Da, došlo je do određenih tenzija. Mislim da je čitav ovaj slučaj i pripremljen zbog toga da se opet u igru uvede još jedna stvar koja će destabilizirati odnose na našem području. Naime, Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je posjećeno od prijedstavnika SDS-a i lokalnih predstavnika pravoslavne crkve u Bosanskoj Krupi i pokrenuli su inicijativu za takav jedan sastanak. A na sastanku nisu prisustvovali, do sastanka nije došlo u Predsjedništvu Bosne i Hercegovine zbog toga što predstavnici SDS-a nisu želili učestvovati na sastanku dok tadašnji predsjednik SDS-a Bosne i Hercegovine, gospodin Karadžić ne povuče lažnu izjavu oko tih događaja koju je dao javno na televiziji Bosne i Hercegovine prije toga. Održana je samo konferencija za štampu, koliko je meni poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a koliko je meni poznato, na tom sastanku je prisustvovao i Mladen Drljača, Srbin, koji je jedno vreme bio sekretar Opštine Bosanska Krupa.

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Ja vam opet ponavljam, nije bilo zvaničnog sastanka, održana je samo konferencija za štampu. Mladena Drljaču, gospodina Mladena Drljaču ja poznajem lično. Ne sjećam se da je bio prisutan, da je dolazio u Sarajevo, jer ja sam bio jedan od preijdstavnika SDA iz Bosanke Krupe.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste prisustvovali znači tom sastanku?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Ja sam prisustvovao konferenciji za štampu, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li vam je poznato tada kad nije održan kao zvanični sastanak, bilo kakav sastanak da je održan, da je Ejub Ganić na tom sastanku, ne znajući da je Mladen Drljača Srbin, rekao Mehmedu Mahiću kako sve te Srbe treba počistiti? Da li vas je Mahić o tome informisao?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Pa gospodine Miloševiću, Mahić Mehmed nije bio prisutan na ovoj konferenciji za štampu, niti je bio u sastavu delegacije SDA Bosanska Krupa koja je trebala učestvovati na planiranom sastanku. Naime, mi smo zaključili u Bosanskoj Krupi da nema mjesta da sastanku prisustvuju zvanični predstavnici vlasti iz Bosanske Krupe, zbog toga što bi se to moglo protumačiti kao pritisak na te predstavnike vlasti oko riješavanja konkretnog slučaja. Tako da smo na taj sastanak upućeni praktično samo gospodin Kabiljagić i ja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vas pitam je li vam poznato da je Ejub Ganić rekao tada da sve te Srbe treba počistiti?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Ako nije bilo sastanka, znači da mi ne može biti poznato to što vi tvrdite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ako kažete da vam nije poznato ...

prevodioci: Molim vas da pravite pauze.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ako vam nije poznato, kažete nije vam poznato, idemo dalje. Spomenik je istog dana posle održanog sastanka pro-nađen u kapeli gradskog groblja u Bosanskoj Krupi, je l' tako?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Poslje održanog sastanka u Bosanskoj Krupi. U Bosanskoj Krupi. To je bilo na dan prije liturgije u pravoslavnoj crkvi. Bista Branka Čopića je predata gospodinu koji je i finansirao izgradnju, odnosno naručio je tu bistu i predata mu je naravno na mjestu gdje se bista nalazi. Pretpostavljam da je to bilo u kapeli, ovaj, groblja u Bosanskoj Krupi. Uz dogovor koji je zaključen u pisanoj formi da on bistu čuva u garaži svoje kuće.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na strani 6, u drugom pasusu pominjete, kako kažete incident koji se dogodio 19. aprila 1992. godine u selu Arapuša, je l' tako?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Da, sjećam se tog događaja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi kažete da je tom prilikom došlo do puškaranja i ranjavanja jednog srpskog mladića, je l' tako?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Da. Ja sam posredno za događaj saznao. U čitav razgovor oko tog događaja bio je uključen gospodin Mehmed Mahić, predsjednik Skupštine opštine i ja mogu prenjeti samo informacije koje sam saznao od njega.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Međutim, vama je svakako poznato da su tom prilikom ranjena trojica srpskih mladića i to teško ranjena iz vatrenog oružja, a ne jedan, je l' tako?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Meni nije to poznato, gospodine Miloševiću. Kao što sam rekao, ja mogu raspolagati samo informacijama koje sam saznao od drugih.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, kad kažete puškaranja, puškaranja podrazumeva razmenu vatre. A nije bilo nikakve razmene vatre ...

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Pa ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Već je na ove mladiće otvorena vatra iz zasede, bez ikakvog povoda, je l' tako? Je l' vam to bar poznato?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Prema informacijama koje ja imam, došlo je ipak do puškaranja, jer događaj se zbilo u toku noći. Naime, Arapuša je po et-

ničkom sastavu bila selo isključivo naseljena bošnjačkim stanovništvom i ovi mladići koji su autom prolazili kroz naselje su naišli na punkt rezervnog sastava policije i koliko sam ja informiran, došlo je do međusobnog puškaranja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U istom pasusu 2, na strani 6, vi navodite kako je to namestio SDS da bi izazvao incident, je l' tako?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: To je bilo i tada moje uvjerenje, a i danas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, po vama, SDS je poslao srpske mladiće u muslimansko selo, a tamo poslao takode i pripadnike muslimanske policije i naredio im da pucaju na, na Srbe i teško rane ovu trojicu ili ih ubiju, jer to su teško ranjeni, a ne ubijeni i to nije zasluga onih što su pucali, kako bi posle mogli da napadnu Bosansku Krupu. Je l' to hoćete da kažete?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Ja naravno nisam to rekao niti to hoću da kažem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi kažete da je to namestio SDS, znači poslao te mladiće da idu i verovatno poslao muslimansku policiju da puca u njih.

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: To su špekulacije, gospodine Miloševiću

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nisu špekulacije ako piše u drugom pasusu, strane 6 da je to namestio SDS da se puca u ove srpske mladiće.

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Ja mislim da sam već odgovorio na ovo pitanje. Ako je potrebno dodatno objašnjenje, zamolio bih, ovaj, da mi se to kaže.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vaš brat je i tada znao i sada zna ko je pucao na ove srpske mladiće, ali ništa nije preduzeto. Pucala je ta policija tamo koja je bila pod njegovom komandom. Ništa nije preduzeto da se izvršio uhapse i da se smire ove međunacionalne tenzije koje su od toga nastale, je l' tako?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Pa koliko je meni poznato, gospodine Miloševiću, događaj se zbio dva dana prije napada na Bosansku Krupu. A da li su poduzete neke mjere protiv ovih rezervnih policajaca, nije mi poznato, jer već 21. aprila, a u međuvremenu, od 19. do 21. aprila, predstavnici SDS-a nisu se odazivali na međusobno planirane razgovore u skupštini opštine Bosanska Krupa, tako da ja sa njihove strane nisam imao nikakve informacije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, u trećem pasusu, na strani šestoj navodite kako je SDS reagovao slanjem svoje paravojske da opkoli selo, koje je bilo potpuno opkoljeno i blokirano, kako kažete. Da li se radilo o akciji koju je organizovao SDS ili o jednoj spontanoj reakciji srpskog lokalnog stanovništva na ovaj događaj?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Pa ovako, kao što sam rekao, predsjednik Skupštine opštine Bosanska Krupa je odmah nakon toga posjetio, posjetio područje ovog sela, radi se o Mehmedu Mahiću, predsjedniku Skupštine opštine Bosanska Krupa, i kad se vratio, u razgovoru sam saznao da je on obilazak sela izvršio u prisutnosti gospodina Gojka Kličkovića, predsjednika Kriznog štaba koji je bio formiran od strane SDS-a. Prilikom obilaska područja sela, jasno su vidjeli, odnosno gospodin Mahić je vidio naoružane paramilitarne grupe i imao je utisak da je njima komandovao gospodin Kličković. Čak mi je ispričao da je prilikom obilaska tog područja, jedan od pripadnika paramilitarnih grupa, da li svjesno, da li nesvjesno, ispalio rafal iz automatskog oružja sa cjevi okrenutoj u zemlju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali prilikom te blokade, kako je vi zovete, niko nije bio ni ubijen, ni ranjen, već je samo traženo da se policiji, dakle, policiji, ne građanima, predaju izvršioци ovog zločina nad ovim srpskim mladićima, je l' tako ili nije?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, ti izvršioци onoga što se dogodilo, a ne zločina, ne mogu djeliti istu terminologiju s vama, su bili na raspolaganju policiji i to nije bio nikakav problem od prvog momenta. Međutim, ne mogu se isto složiti sa vašom konstatacijom da u njenom ishodu u akciji srpskih paramilitarnih snaga niko nije ubijen. Naime, Arapuša je ostala blokirana naredna dva dana, pa i nakon na napada na Bosansku Krupu. Nakon toga, svi civili iz tog sela su protjerani od svojih kuća, a pojedinci od kojih ja poimenično mogu da navedem imena barem dvojice, nikad više nisu viđeni. Odvedeni su u srpske koncentracione logore i tu im se gubi svaki trag. Konkretni pojedinci zovu se Ibrahim Ibrahimović i Sulejman Ibrahimović.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne znam za te logore ...

SUDIJA MEJ: Ostalo vam je još dva minuta, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa evo pokušaću. Zamoliću vas, gospodine Veliću, samo kratko da mi odgovarate. Samo imam još nekoliko pitanja, dva ili tri minuta. Neće biti problem. "1. aprila 1992. godine povodom tog incidenta je održan sastanak u Bosanskoj Krupi na koji je došao general Špiro Ninković iz Desetog banjalučkog korpusa", je l' tako?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Ne doslovno tako. Došao je samo njegov oficir za vezu kojem ja ne znam ime. Bio je kapetan po činu, ali u toku, na samom početku sastanka, pojavio se gospodin Špiro Ninković ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Koji nije pokazao namjeru da prisustvuje sastanku već je tražio samo kontakt sa predsjednikom skupštine gospodinom Mehmedom Mahićem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a je li tačno da je u Bosansku Krupu upravo došao da bi obavio razgovor sa lokalnim rukovodstvom koje je u tom trenutku bilo locirano na području sela Jesenice, kako bi im preneo stav načelnika Generalštaba JNA Blagoja Adžića da se po svaku cenu smire strasti nastale ranjavanjem ovih mladića?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Ja vam to ne mogu potvrditi obzirom da je gospodin Špiro Ninković, nakon minut ili dva boravka u zgradi Skupštine opštine Bosanska Krupa, zgradu napustio u pratnji gospodina Mahića i kasnije sam saznao da je otišao u pravcu sela Vranjska, što znači i u pravcu sela Jesenica. Međutim, nekoliko minuta nakon što se gospodin Mahić vratio u prostorije Skupštine opštine Bosanska Krupa, upravo sa tog pravca započelo je granatiranje grada Bosanska Krupa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi, da li je tačno da je na prilazu gradu na dobro dva kilometra od Bosanske Krupe na njegovo vozilo, govorim o Ninkoviću i vozilu u njegovoj pratnji, sa muslimanskih položaja je otvorena vatra iz automatskog oružja, je l' to tačno?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Koliko je meni poznato, to nije tačno. Muslimanski položaji nisu postojali. Postojao je samo punkt, kontrolni punkt policijski na izlazu iz grada. On je taj kontrolni punkt prošao u društvu sa gospodinom Mahićem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa upravo zbog te činjenice da je otvarana vatra, on je tražio od Mahića pomoć prilikom izlaska iz Bosanske Krupe, je l' tako?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: To mi nije poznato niti je on to tada rekao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A tada je, kako kažete, došlo do napada na Krupu i pucnjava je trajala u toku noći, je l' tako?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Pa pucnjava je trajala možda oko jedan sat i tada je došlo do zatišja, a u toku noći nije bilo tih dejstava. Ponovo se počelo sa granatiranjem grada u 6.00 narednog dana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, ko je pucao tada na Bosansku Krupu?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Ja ne mogu tvrditi konkretno, niti navoditi imena. Mogu vam reći samo svoje mišljenje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, znači niste videli ništa, ali čak i vaše mišljenje, pretpostavljam da je jasno da nije pucala JNA.

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Moje je mišljenje da su pucale paravojne formacije SDS-a iz oružja koje je pripadalo JNA.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SUDIJA MEJ: Ovo će biti vaše poslednje pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, nije JNA napala grad već naprotiv, na sastanku 25. aprila na kome su prisustvovali Fikret Abdić, Miroslav Vještica, general Špiro Ninković je predlagao da se naprave neutralne zone kako bi došlo do smirenja sukoba. Sećate se valjda toga?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Ja sam prisustvovao na sastanku u Bosanskom Petrovcu. To je istina bio drugi sastanak u pokušaju da se razgovara o slučaju, recimo, Bosanska Krupa. Na tom sastanku u Bosanskom Petrovcu zaista je bio prisutan general Špiro Ninković. Bio je prisutan i Fikret Abdić. Razgovori koji su vođeni na tom sastanku su bili suviše neodređeni, nekonkretni. Gospodin Špiro Ninković je pominjao neku ulogu armije, ali nikakav konkretan prijedlog nije iznjeo. Mi smo smatrali da bez ikakvog upliva armije slučaj može da se rješava u institucijama sistema

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, je li armije ...

SUDIJA MEJ: To je bilo vaše poslednje pitanje. Izvolite, gospodine Tapuško-
viću.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Časne sudije, mislim da je ostalo samo nešto nerazjašnjeno u vezi izjave koju je dao gospodin svedok i ja vas molim gospodine svedoče samo pogledajte ovaj zadnji pasus na stranici 8, gde ste rekli, prvo ste govorili o jednom sastanku koji je bio zadnji između predstavnika SDA i SDS-a. Niste spominjali da je tu bilo pregovora i sa Jugoslovenskom narodnom armijom i onda ste kazali: "Linije fronta su se zategle oko Bosanske Krupe. Grad je podeljen na dva dela. Reka Una je postala linija fronta. u tom periodu nije bilo ozbiljnih pokušaja od strane srpskih snaga da se zauzme leva obala. Izgledalo je da su zadovoljni teritorijom koju trenutno drže". Nekoliko pasusu gore na osmoj stranici ste govorili o tome da ste se dogovarali kako da se branite. Moje pitanje je, ta linija fronta je dakle postojala između snaga vaših i snaga SDA, SDS. Paravojske vaše i paravojske njihove, da ili ne?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Oprostite za trenutak, mikrofon nije bio u funkciji. Linija fronta, to nije moja terminologija. Termin koji je upotrijebljen možda, odnosno sigurno i ne odgovara stanju u Bosanskoj Krupi u to vrijeme. Naime, vi kažete da se ne pominje učešće JNA na tom sastanku, međutim pominje se ime generala Špire Ninkovića i njegovi konkretni prijedlozi. On je bio prisutan, kao što sam ja rekao. Što se tiče nekih linija fronta, te linije fronta naravno u onom vojničkom smislu nisu postojale, jer u Bosanskoj Krupi su postojale samo snage policije koje su bile dezorganizirane u naredna tri, četiri dana i postojao je određeni broj dobrovoljaca, da tako kažem, koji su se samoorganizovali u odbrani grada. Ostalo u izjavi mogu prihvatiti da je tako kako piše.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ali to su vaše reči ovde: "Linije fronta" i "grad je podeljen na dva dela" i onda ste rekli u zadnjoj rečenici u tom pasusu: "Uspeli su da te linije drže do novembra 1994. godine". Da ste vi uspeli da držite te linije? "Srbi su tada prešli na levu obalu i zauzeli neke delove grada." Možete li to objasniti, ja vas ništa više ne bi pitao?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Pa da, mogu. Naime nakon nekoliko dana tog haotičnog stanja, da tako kažem, u gradu na desnoj obali Une, stanovništvo grada Bosanska Krupa se povuklo na lijevu obalu Une i tako stanje je

bilo u narednih nekoliko mjeseci. Kasnije, kroz razvoj situacije, kroz naredne godine, dogodile su se stvari koje sam naveo, ali ja više nisam bio prisutan na tom području. Taj opis se odnosi na saznanja koja sam, prikupio sam informacije od drugih koji su bili na tom prostoru.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Jer vi ste posle od 2. oktobra 1992. godine bili u Zagrebu u ratnom Predsedništvu. Ratno Predsedništvo Bosne i Hercegovine nalazilo se u Zagrebu, je l' tako?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: To je potpuno pogrešna interpretacija onoga što sam ja rekao. Ja sam u Zagrebu bio po odluci ratnog Predsjedništva opštine Bosanska Krupa. bio sam upućen u Zagreb sa određenim zadacima.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Znači nije tačno ovo šta piše ovdje: "Napusti sam Bosansku Krupu 2. oktobra 1992. godine. Upućen sam u Zagreb da radim u ratnom Predsedništvu", to nije tačno?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: To nije tačno. Ratno predsjedništvo je bilo u Bosanskoj Krupi i trebalo je da stoji "po odluci Ratnog predsjedništva" i zaista ta omaška u izjavi nije mi jasno kako je promakla.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Hvala.

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽILAC AGA

TUŽILAC AGA – PITANJE: Časni Sude, uz vašu dozvolu ja bih postavio nekoliko pitanja u svrhu dodatnog ispitivanja. Gospodine Veliću, tokom vašeg svedočenja vi ste spomenuli da je bila izrađena neka studija u Bosanskoj Krupi, kao prvi korak u formiranju države. Koliko je drugih opština izradilo sličnu studiju?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Da, ja sam pomenuo tu studiju koju smo mi u svakodnevnoj komunikaciji nazivali "Elaborat o podjeli opštine Bosanska Krupa". Vjerovatno oficijelni naziv je bio nešto drugačiji. I nije se radilo o studiji kao prvom koraku o formiranju neke fantomske države, već konkretno, u zadnjoj rečenici te studije je pisalo da je to prvi korak u formiranju jedinstvene srpske države na Balkanu. Poznato mi je da je takva studija od strane SDS-a pripremljena i za opštinu Bihać, a kasnije sam saznao, to su bili neformalni kontakti, da je maltene u svim opštinama u Bosanskoj Krajini gdje je bilo mješano stanovništvo, gdje su živjeli Bošnjaci, Srbi i drugi, da je SDS ponudio takvu studiju za raspravu.

TUŽILAC AGA – PITANJE: Mislim da je ovo jedno važno pitanje koje Pretrešno veće mora da zna. Pošto ste vi pravnik i jedan od vodećih članova SDA, možda bi biste mogli da nam kažete, vi ste rekli tokom svedočenja da je doneta bila odluka od strane Predsedništva Bosne i Hercegovine da niko ne treba da se pridruži JNA. U to vreme zastupnici kojih nacionalnih zajednica su se nalazili u Predsedništvu Bosne i Hercegovine?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Da, to je bilo u vrijeme događaja u Hrvatskoj u toku 1991. godine. U to vrijeme u Predsjedništvu Bosne i Hercegovine je bilo sedam članova i bili su predstavnici tri konstitutivna naroda, jer po Ustavu Bosne i Hercegovine u to vrijeme u Bosni i Hercegovini su živjela tri konstitutivna naroda. U to vrijeme po nazivu Srbi, Muslimani i Hrvati i bio je jedan predstavnik Jugoslovena. Znači, bilo je ukupno sedam članova Predsjedništva.

TUŽILAC AGA – PITANJE: A ta odluka, po koga je ona imala obavezujući karakter u Bosni i Hercegovini?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Ta odluka Predsjedništva Bosni i Hercegovine naravno imala je obavezujući karakter za sve organe u Bosni i Hercegovini koji su po toj liniji podređeni Predsjedništvu, uključujući naravno i sekretarijate narodnih odbrana po opštinama.

TUŽILAC AGA – PITANJE: Prema tome, to bi uključivalo i Muslimane i Srbe i Hrvate, dakle sve?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Naravno, jer organi vlasti u Bosni i Hercegovini su bili jedinstveni i bili su izabrani nakon višestranačkih izbora 1990. godine.

TUŽILAC AGA – PITANJE: Imam još samo jedno pitanje za vas. Vi ste spomenuli da su džamije i katolička crkva na obali Une koja se nalazila pod okupacijom srpskih snaga u potpunosti uništeni. A kakva je bila sudbina pravoslavne crkve?

SVEDOK VELIĆ – ODGOVOR: Pa objekti koje ste spomenuli nalaze se na međusobnoj udaljenosti od najviše 100 metara u Bosanskoj Krupi. Džamija je bila zapaljena već prilikom ulaska srpskih snaga u taj dio Bosanske Krupe, a katolička crkva je uništena pod meni nepoznatim okolnostima, jer ja sam se, ovaj, u to uvjerio tek kada sam nakon rata ponovo došao u Bosansku Krupu, a pravoslavna crkva je ostala u stanju u kojem je i danas, znači ne-taknuta.

TUŽILAC AGA: Ja sam završio svoje dodatno ispitivanje.

SUDIJA MEJ: Hvala vam. Gospodine Veliću, vi ste ovim završili svoje svedočenje. Hvala vam što ste došli pred Međunarodni sud da svedočite. Sada možete da idete. Sačekajte samo trenutak.

SUDIJA MEJ: Izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Hoću da iskoristim ovo vreme da vas pitam nešto. Dobio sam ovaj plan, pa vidim piše 9. decembar "*to be decided*". Je li se radi devetog ili se ne radi, nije mi jasno. Hteo bih samo da budem načisto sa svojim programom.

SUDIJA MEJ: To još nije odlučeno. Zavisi od zdravlja sudije Robinsona (Robinson). Držite taj dan otvoren u slučaju da radimo. Ako njemu bude dobro, onda ćemo da radimo, ako ne, nećemo. Bojim se da sada ne možemo da donesemo čvrstu odluku, kao što sam rekao, to zavisi od njegovog zdravlja.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, sledeći svedok, ne znam da li smo na privatnoj ili javnoj sednici. Možemo da budeo na javnoj sednici, nema nikakvih problema s tim. Sledeći svedok je gospodin Deronjić. Nismo podneli formalni zahtev da se njegova izjava prihvati po Pravilu 89(F). Pretresno veće se verovatno seća da smo prvo dali radnu verziju njegove izjave, pre nego što je donesen nalog da se da pismeni podnesak, a nismo došli do konačne potpisane verzije sve do juče. Situacija sa objelodanjivanjem njegovog materijala je sledeća. Donesena je odluka da se on pozove. Ta odluka je donešena 16. oktobra i u očekivanju toga obelodanjeni su transkripti razgovora sa njim 10. oktobra. Prva verzija njegove izjave na engleskom dostavljena je 13. novembra. Mnogo toga se poklapa sa razgovorima koji su obavljani s njim. Druga verzija na engleskom i BHS-u je dostavljena 24. novembra. Svedok je potpisao izjavu uz manje izmene juče i to je juče dostavljeno na engleskom i BHS-u. Pretresno veće je imalo pred sobom rezime ranije izjave i pošto je sad, nadam se, u obliku memoranduma dobilo ograničene izmene, koje se odnose na svega šest paragrafa, ima kompletnu sliku.

SUDIJA MEJ: Da i prihvatamo tu izjavu kao dokazni predmet.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, ja sam vam veoma zahvalan. Izjava se bavi velikim brojem pitanja. Svedok je svedočio dva puta, nedavno i to javno. Poslednji put prošle nedelje i da bismo uštedili na vremenu, osim ako Pretresno veće ne naloži drugačije, ja ne predlažem da ga vodimo tokom glavnog ispitivanja kroz njegovo svedočenje. Ja ću mu možda postaviti samo jedno ili dva opšta pitanja i onda putem njega uvesti možda još jedan dodatni dokazni predmet, pored onih koji su već uvedeni putem drugih svedoka. Ne znam da li je to prihvatljivo.

SUDIJA MEJ: Jeste.

TUŽILAC NAJS: Molim da se uvede svedok.

SUDIJA MEJ: Molim da svedok pročita svečanu izjavu.

SVEDOK DERONJIĆ: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, cjelu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA MEJ: Izvolite sedite.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC NAJS

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim vas recite nam vaše ime i prezime?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Moje ime je Miroslav Deronjić.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Deronjiću, zbog zapisnika moram da kažem, vi ste se izjasnili krivim pred ovim Međunarodnim sudom u vezi sa optužnicom koja je podignuta protiv vas i čekate izricanje kazne u vezi sa pitanjima po kojima ste se izjasnili krivim. Je li tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: To je tačno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste već svedočili u dve prilike pred ovim Međunarodnim sudom i sarađivali ste sa Međunarodnim sudom u pripremi jedne ekstenzivne izjave svedoka, a sada se ta izjava sastoji iz nekih 232 paragrafa, je li tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: To je tačno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste pogledali tu izjavu na svom jeziku tokom proteklih nekoliko dana i potpisali ste svaku stranicu te verzije, te izjave juče.

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da, to je tačno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je ta izjava i njen sadržaj istinita po vašem najboljem saznanju i sećanju?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ova izjava je potpuno istinita i ja sam pristao da je potpišem kao potpuno istinitu.

SUDIJA MEJ: Molim vas da damo sledeći broj dokaznom predmetu.

sekretar: Dokazni predmet 600.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U vašoj izjavi vi ste identifikovali četiri dokazna predmeta. Tri su od njih uvedeni ranije, a da bi se Pretresno veće moglo da se njima bavi, mogu li da se sad time pozabavim na brzinu. U paragrafu 45 vi se bavite varijantom "A" i "B", koje su dostavljene opštinama, to je dokazni predmet 434, tabulator 3. Ne želim da se bavimo time, sada ću ih samo identifikovati. Reč je o uputstvu o organizovanju opština. U paragrafu 68 vaše izjave vi se bavite pitanjima strateških ciljeva srpskog naroda u Bosni i Hercegovini i dokument koji određuje strateške ciljeve je dokazni predmet 451, tabulator 12. U paragrafu 224, da se pozabavimo dokaznim predmetom koji je već uveden, vi se bavite dokumentom koji je potpisao gospodin Franken (Robert Franken) pošto je uneo ispravke u njega. Mi smo nedavno saslušali svedočenje gospodina Frankena, to je dokument 591, tabulator 9. Da li ste vi pogledali ova tri dokazna predmeta i da li možete da potvrdite da su to ti dokumenti koje sam ja sada pomenuo?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da, ja sam pogledao sva tri dokumenta i to su ti dokumenti koje ste sad pomenuli.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Deronjiću, treba da vam kažem da se Pretresno veće saglasilo da u potpunosti prihvati vašu izjavu umesto vašeg glavnog svedočenja, tako da ću vam postaviti samo ograničen broj pitanja, tako da bismo što pre prešli na unakrsno ispitivanje. Pre nego što to učinimo, postoji još jedan dodatni dokazni predmet koji želim da uvedem putem vas. Vi imate pravo da pogledate vašu izjavu kad god to poželite, ako budete želeli to da učinite. A sada da pogledamo paragraf 206 koji se bavi evaku-

acijama i pogubljenjima koja su se dogodila 13. jula 1995. godine. Vi tu govorite o jednom telefonskom pozivu kada ste pozvali Karadžića. Molim vas, pogledajte sada dokazni predmet koji je pred vama, to je transkript jednog presretnutog razgovora, telefonskog razgovora između vas i Karadžića. Da li ste pogledali taj transkript? Dakle transkript tog presretnutog razgovora.

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da, ja sam pogledao transkript.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li možete da nam pomognete oko toga? Da li vam se čini da je to tačan transkript razgovora koji ste vi imali sa Karadžićem?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da, ovo je tačan transkript mog razgovora koji sam 13. jula obavio sa gospodinom Karadžićem.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim poslužitelja da stavi prvu stranu engleske verzije na grafoskop. Gospodine Deronjić u ovom transkriptu presretnutog razgovora se pominje, pri dnu strane, deo razgovora koji ide tako: "Je l' se čujemo, predsedniče?", onda neko kaže: "Ne čuje vas predsednik, Deronjiću, posrednik ovde". I onda vi kažete: "Imam negde oko 2.000 sad ovde do " i onda se gubi vaš glas i onda "X" kaže: "Deronjiću, predsednik kaže ovako, sva roba mora da bude smeštena u magacine pre 12.00". Odgovor: "Dobro". "X" kaže: "Deronjiću, ne u magacine tu nego negde drugde", vi kažete: "Razumeo". I onda, ako pogledamo sledeću stranu, tu se kaže: "Čekam na razgovor sa predsednikom Karadžićem, je l' tu?". "Da", i onda dežurni oficir kaže: "Gospodine predsedniče, imam Deronjića na liniji, hoćete s njim da razgovarate?". "Čujem vas." "Deronjiću, predsednik pita koliko hiljada?", vi kažete: "2.000 za sada, biće ih još tokom noći". Ono šta se pominje kao roba i 2.000, šta je to? Možete li da nam pomognete oko toga?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ono što se pominje kao roba ili u ciframa izraženo kao 2.000 odnosilo se na zarobljene Muslimane koji su popodne i u noći 13. jula dovezeni u Bratunac i smješteni na neke lokacije, uključujući i objekta osnovne škole, hangara, stadion i tako dalje.

TUŽILAC NAJS: Molim da se ovaj transkript presretnutog razgovora uvede ili u celosti ili u svrhu identifikacije, uzevši u obzir da je svedok potvrdio tačnost ovog dokaznog predmeta. Prema tome, ovaj bi dokazni predmet mogao da se uvede u celosti u spis.

SUDIJA MEJ: Za sada ćemo da ga obeležimo samo za identifikaciju, zato što ćemo u dogledno vreme da saslušamo svedočenje u vezi sa ovim presretnutim razgovorima. Molim da dobijemo broj dokaznog predmeta.

sekretar: 601, obiležen u svrhu identifikacije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej (May).

SUDIJA MEJ: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja nisam dobio ni na kompaktnom disku ni na traci ovaj presretnuti razgovor, pa bih molio da, da mi se dostavi ako postoji.

SUDIJA MEJ: Gospodine Najs (Nice)?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ja ću da se pozabavim time tokom pauze i proveriću da li je dostavljeno u jednom ili drugom obliku. U svakom slučaju to ću da ustanovim. Gospodine Deronjiću, vaša izjava koja je sada dokazni predmet, pokriva čitav raspon tema, od naoružavanja Srba do vaše funkcije u Srebrenici i tako dalje. Možete li da nam pomognete kod sledećeg? Možete li da nam samo u nekoliko rečenica, s obzirom da ste vi obrazovan čovek, bili ste profesor pre ovih događaja, možete li da nam samo u nekoliko rečenica iznesete relevantni razvoj događaja i objasniti kako je došlo do toga da ljudi kao što ste vi učestvuju u takvim događajima? Ja ne želim da vas navodim na odgovor, ali ali samo da upotrebim formulaciju koju ste vi koristili tokom ranijih svedočenja, vi ste govorili o vrtlogu događaja. Dakle, možete li to u par minuta da nam objasnite?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da, vaša Visosti, ja ću pokušati da odgovorim na to pitanje. Vi ste primjetili da moja izjava sadrži događaje u rasponu od skoro pet godina, znači od 1990. do 1995. godine. I nastojao sam da se u toj izjavi fokusiram na one događaje u kojima sam ja neposredno učestvovao, to znači na događaje u Bratuncu i sa osvrtom na događaje u susjednim opštinama u onoj mjeri u kojoj sam te događaje pratio i poznavao. Takođe sam dao jedan širok pregled političkih aktivnosti od najnižeg nivoa, gdje sam najviše i obavljao tu funkciju, do onoga najvišeg nivoa u kome sam učestvovao od 1993. godine kao član Glavnog odbora SDS-a. Naravno da je i mene to pitanje, kao i većinu ljudi, zaokupljalo, šta se sve zaista desilo na tom prostoru, uključujući naravno i širi prostor Bosne i Hercegovine. Ja sam,

dajući ovakvu svoju izjavu, želio u stvari da posvjedočim o sledećem. Prije svega, poznati su događaji i politički koncepti Srba, Muslimana i Hrvata u ranim devedesetim godinama na prostoru bivše Jugoslavije u periodu njene apsolutne krize i raspada Jugoslavije. Ono što je navelo mene i mnoge ljude da učestvujemo u tim događajima jesu planovi koji su bili u prvoj svojoj fazi potpuno javni i prije svega, sad govorim o planovima Srba u Bosni i Hercegovini, oni su se odnosili na potrebu da svi Srbi zajedno ostanu u jednoj državi. U početku je to bilo nastojanje za očuvanjem jedinstvene Jugoslavije, a kasnije su se ti planovi nešto mjenjali u skladu sa razvojem događaja koji su u priličnoj mjeri poznati i u ovom sudu. Šta sam u stvari ja želio da pokažem kroz čitav ovaj svoj, kroz čitavu ovu svoju izjavu? Prije svega da ti javni planovi u koje sam i ja bio uključen od 1991. godine, oni se u stvari odnose na stvaranje jednog entiteta bosanskih Srba na prostorima Bosne i Hercegovine i oni su poznati kao plan za stvaranje Republike Srpske. To je bio javni plan. Mnogo je manifestacija tog javnog plana, zabilježeni su i u medijima, istupi raznih čelnika, uključujući i određene moje aktivnosti u vezi sa tim na lokalnom nivou, prije svega na području gdje sam živio i obavljao svoju aktivnost. Ti planovi su imali određene faze u realizaciji. U početku su to bila formiranja zajednica opština, koje su kasnije prerasle u određenoj fazi u one poznate srpske autonomne oblasti. Takvih je bilo pet u Bosni i Hercegovini, formiranih u periodu 1991. godine, a u jesen su verifikovani na jednoj skupštini, srpskoj skupštini kao oblasti koje bi otprilike trebale da prerastu u taj entitet, srpski entitet u Bosni i Hercegovini. Krajem 1991. godine ja sam učestvovao u događajima i u mjerama koje su u nekom smislu predstavljale iznenađenje za većinu ljudi koji su se u to vrijeme bavili politikom, jer su to bile prve neke tajne mjere ili događaji koji su doprinosili ostvarenju cilja stvaranja jednog srpskog entiteta u Bosni i Hercegovini. Poznati su, i pred ovim Sudom, kao varijanta "A" i "B". To je bio politički nalog koji su svi stranački organi SDS-a u bivšoj Bosni, u Bosni i Hercegovini dobili u to vrijeme sa obavezom da to sprovedu na terenu. Ti politički nalozi bili su strogo povjerljiv materijal. Ja sam prvi put u svom iskustvu bavljenja politikom u to doba, dobio takve, takvu vrstu materijala koji je nosio naziv "Strogo povjerljiv materijal". Trebalo je, naime, razdvojiti izvršnu i zakonodavnu vlast u opština, a pogotovu to se odnosilo na manjinske opštine. Kad kažem manjinske, mislim na one opštine u kojima su Srbi činili manjinu, a takvih opština je bilo. Ja ću ih nabrojati, recimo Bratunac, Zvornik, Srebrenica, Višegrad, i da ne nebrajam neke druge opštine u okviru one srpske autonomne oblasti o kojoj sam ranije govorio. Nakon toga, ljudi su na terenu, moram to reći radi isti-

ne, na različite načine tumačili i na različite načine i provodili. Bilo je otpora, bilo je prilagođavanja nekoj lokalnoj situaciji. Ja sam opisao način na koji sam ja sproveo te instrukcije. To je bio jedan specifičan način. Ja sam u Bratuncu to proveo u zajedničkoj skupštini u dogovoru sa predstavnicima Muslimana u zajedničkoj Skupštini opštine Bratunac. Insistirao sam samo na razdvajanju jednog djela i to se isključivo u Bratuncu odnosilo na policiju. Znam da su takve inicijative, slična razmišljanja, prilagođena opet datim situacijama, postojale u Zvorniku. Poznavao sam tamo dobro rukovodstvo, u nekim drugim opštinama i tako dalje. U takvoj situaciji, početkom aprila 1992. godine na to područje stižu određene vojne formacije, poznate kao dobrovoljci, Arkanova garda, Šešeljevi dobrovoljci i tako dalje, da ne nabrajam, stižu u Podrinje i u neke druge, u neka druga područja u Bosni Hercegovini i izazivaju sukobe. To je za mnoge ljude predstavljalo iznenađenje. Ja neću sada da govorim o sebi, ali znam takođe neke događaje u Zvorniku, znam za događaje u Bijeljini. Znam da su neka srpska rukovodstva hapšena, pretučena, držana u zatvorima, mučena i tako dalje i događaji su poprimili jednu, ovaj, potpuno radikalnu fazu u raspletu tih međunacionalnih odnosa na tom terenu, uključujući naravno i opštinu Bratunac. A dolazak tih ljudi je znači predstavljao nešto što su bili, nešto što su bila tajna sredstva u ostvarivanju ovih planova i ja kažem da jedan izvestan broj ljudi, ne mogu da govorim tačno koliko, u rukovodstvu samom SDS-a nije znao za takve planove. Ono što se kasnije odvijalo, po meni, predstavlja samo uzročno posleđične odnose na tom terenu. Najprostije rečeno, ti dobrovoljci kada dolaze i te jedinice iz Srbije kada dolaze na te prostore, počinju ubijati ljude, pljačkati, stvarati paniku u tim opštinama u i onako narušenim međunacionalnim odnosima, izazivaju jednu atmosferu straha, panike, bjekstva ljudi, pretežno Muslimana sa tih terena. Nakon toga, sad ću se fokusirati samo na Bratunac, pošto te događaje najbolje znam, logično je bilo očekivati da Muslimani neće mirno posmatrati sve te događaje. Ubrzo nakon njihovog dolaska na to područje Naser je u Srebrenici, u selu Potočarima, 20. aprila napravio zasjedu za te jedinice i pobio je te ljude. Ja ne znam tačno kako se taj događaj odvijao, ali znam u suštini da je ili najveći broj tih ljudi pobijen u toj zasjedi ili su gotovo svi bili ubijeni, koliko ja znam. Nakon toga ubijen je Goran Zečić, koji je bio jedan od vodećih Srba na tom području u Srebrenici. 8. maja, 9. maja, već smo mi preduzeli neke korake koje sam ja detaljno opisao u svom izjašnjanju o krivici i o činjeničnim osnovama za izricanje kazne, i događaji poprimaju jednu formu koju sam ja, eto rekao sam taj termin, uzročno posleđično počinju da se dešavaju. 1992. godine već u junu mjese-

cu, nakon aktivnosti koje smo, znači, mi preduzeli u Bratuncu, dolaze aktivnosti Muslimana iz Srebrenice, koji napadaju na područje Bratunca. Mnogo je tu borbi bilo i mnogo zauzimanja prostora, žrtava, i vojničkih i civilnih. 1993. godine počinje kontraofanziva Srba na područje Srebrenice, zatim ona poznata afera oko Moriona (Philippe Morillon) i proglašavanjem Srebrenice zaštićenom zonom Ujedinjenih nacija (United Nations), mislim od 13. aprila 1993. godine. A 1994. godinu obilježili su nastojanja i jednih i drugih da tim prostorom ovladaju. Ispadi muslimanskih snaga iz Srebrenice, pravljene određeni problema na srpskoj strani. S druge strane, vidio sam i ovdje sam imao priliku da se osvjedočim o nekim naredbama nižih i viših komandi za srpske vojnike oko Srebrenice, koji nam svjedoče o tome da je cilj bio da se tim ljudima u zaštićenoj enklavi potpuno onemogućiti opstanak na tom prostoru svim sredstvima. A logičan rasplet, na žalost, kažem logičan, ali ne normalan jeste ofanziva srpskih snaga u 1995. godini na područje Srebrenice i rasplet kakav se dogodio, to je poznata činjenica, ubistvo više hiljada zarobljenih Muslimana na tom području. Želio sam, znači, da pokažem da je, da su se događaji u Bratuncu, u Podrinju i u opštinama koje sam ja pratio i poznao, odvijaju se po principu domino efekta. Da je dolazak ljudima u, na ta područja iz Srbije, koja su i onako bila opterećena tim različitim političkim konceptima i međunacionalni odnosi su i onako bili u nekom vrlo lošem stanju, prouzrokovalo sve naredne događaje i da je Srebrenica 1995. godine, po meni, jedan logični finale koji je jedino mogao proisteci iz tih događaja. Oprostite ako sam uzeo malo više vremena, ipak je to složena tema i želio sam da bar obuhvatim što više tih događaja.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da se pozabavim vašim poslednjim zapažanjem u vezi sa Srebrenicom 1995. godine, da je to bio logično finale događaja, jedina stvar koja je mogla da rezultira iz tih događaja. Da li je to nešto, procena do koje ste vi došli gledajući unazad na te događaje ili je to bilo na vašem umu u to vreme, dakle kada ste posmatrali događaje u tom trenutku?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Vaša Visosti, ja sam naravno bio učesnik većine ovih događaja na način na koji sam to precizno objasnio u svom iskazu. Naravno da sam i u ratu razmišljao o onome o čemu se dešava, ali veliki broj zaključaka izvukao sam nakon svih ovih događaja, kada sam imao priliku u kontaktima sa Tužilaštvom, koje je trajalo od 1997. godine, da pogledam niz dokumenta koji iz jednog drugog aspekta su objasnili situaciju u kojoj sam se nalazio, a većinu tih dokumenata, naredbi nisam poznao u vrijeme dok sam se bavio poslom, u samom odvijanju ratnih sukoba.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Nisam siguran da je to odgovor na pitanje, ali da li ste vi bili neko ko je u to vreme razmišljao o tome i da li ste mislili da će tako nešto da se dogodi? Možete li da nam to kažete? Ja ne insistiram na odgovoru, ali ako želite da odgovorite, možete.

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ja sam rekao da sam i u ratu shvatio mnoge stvari, ali da sam konačno svoje zaključke formirao nakon završetka ratnih operacija na tom prostoru.

TUŽILAC NAJS: Hvala lepo. Vidim vreme. Nisam sasvim odlučio da li će Pretresno veće da dozvoli da se bavim bilo kojim od paragrafa. Možda bi najviše bilo četiri paragrafa kojima bih se bavio, ali ja to mogu da uradim posle pauze ako smatrate da je to prikladno. Ako ne, onda može da se usvoji izjava i možemo odmah da pređemo na unakrsno ispitivanje.

SUDIJA MEJ: Da, sada ćemo da napravimo pauzu. Gospodine Deronjiću, tokom ove i bilo koje druge pauze nemojte ni sa kim da razgovarate o vašem svedočenju dok se ono ne završi, a to uključuje i predstavnike Tužilaštva. Sada ćemo da napravimo pauzu od 20 minuta

(pauza)

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Najs.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Uz dozvolu časnog Suda, ja bih identifikovao nekih šest poenti u izjavi svedoka koji bi nam dale dopunski kontekst za one koji nisu pogledali izjavu. Gospodine Deronjiću, ja ću vam reći na koje pasuse da obratite pažnju. Dakle, da počnemo sa pasusom 8 gde vi govorite o naoružavanju Srba. Vi kažete nešto o tome šta vam je Karadžić rekao o tome šta je on razgovarao sa Miloševićem o naoružavanju Srba, je l' to tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da, vaša Visosti. To je tako.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I kao što ste vi ovde naveli, šta je Karadžić postigao tokom razgovora sa Miloševićem u vezi naoružavanja Srba? Šta je on zapravo postigao?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Na tom sastanku u Milićima, a kome smo prisustvovali Dukić, gospodin Zekić i ja, gospodin Rajko Dukić je upotrebio jednu rečenicu, rekao je da je gospodin Karadžić lično ubjedio gospodina Miloševića da se Srbi u Bosni i Hercegovini naoružaju. Ja sam kasnije

imao priliku, ne sjećam se tačno datuma niti forme sastanka ili mogućeg susreta sa Karadžićem, da od njega lično čujem upravo takvu rečenicu, da je on lično ubjedio gospodina Miloševića da se Srbi u Bosni i Hercegovini naoružaju. Postojalo je određeno neslaganje o ulozi vojske u mogućem raspletu krize i mislim da je to rezultiralo ovakvom željom gospodina Karadžića da se Srbi u Bosni i Hercegovini naoružaju. Na to sam mislio kad sam govorio u ovom paragrafu o tim činjenicama.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. Hvala, dakle sada paragraf 63. Vi ste ovdje primetili o tome kako je postojala šema o preuzimanju vlasti u opštinama. Dakle, prvo bi došli dobrovoljci, onda bi krenulo zastrašivanje, ubistva i tako dalje, onda bi došla JNA posle nekog kraćeg vremena. Šta ste vi zaključili na osnovu ove šeme događaja koja se događala u više mesta, šta ste vi zaključili?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da, ja sam to nazvao jednom šemom odvijanja događaja u Istočnoj Bosni, prije svega, mislio sam na Istočnu Bosnu, jer to područje sam najbolje poznavao i postojala je jedna određena hronologija i tačan redosled razvoja događaja u toj hronologiji. Naravno, sa određenim nijansama, prilagođeno sredinama u kojima su se ti događaji neposredno odvijali. Prije svega, mislio sam na činjenicu da te snage iz Srbije, Arkanova garda, dobrovoljci, dolaze na ta područja prije izbijanja sukoba. Moram i radi istine reći da su međunacionalni odnosi u tim sredinama bili i onako poremećeni, prije svega implementacijom naloga iz materijala koji je poznat kao varijanta "A" i "B". Dolazak tih dobrovoljaca je stvorio određenu klimu na tim područjima, prije svega zbog ubijanja neležnih ljudi, pljačkanja privatne imovine mahom od ljudi muslimanske vjeroispovjesti i prouzrokovalo je zastrašivanje tog stanovništva, bježanje sa tih prostora, tako da su se odvijali zaista složeni događaji na tom području. Dolazak Jugoslovenske narodne armije na to područje, još uvijek se znači radi o Jugoslovenskoj narodnoj armiji, to su događaji prije 15. maja, u nekom smislu stvaralo je privid da će se Jugoslovenska narodna armija umješati u te događaje u pozitivnom smislu, da spriječi takva dešavanja na terenu. Međutim vrlo brzo se iz niza činjenica ispostavilo da se Jugoslovenska narodna armija stavlja na stranu Srba i da je njeno djelovanje na tom prostoru doprinjelo produbljivanju tih međunacionalnih sukoba, bjekstvu Muslimana sa tih terena i, koliko je meni poznato u opštini Bratunac, a i u susjednim opštinama, Jugoslovenska narodna armija je učestvovala i u ofanzivnim akcijama koje su Srbi preduzimali na tom terenu. Svi ti ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sledeći pasus je pasus 136 i samo da vam dam kontekst o tome o čemu se ovde radi, gospodine Deronjiću. Vi govorite o ovome u pasusu 131. Vi kažete kako su Crvene beretke došle u Bratunac, zatim je bio neki sastanak u junu, a možda i u julu. Onda u pasusu 134 objašnjavate kako je gospodin Simatović Frenki došao tamo. U pasusu 136, me interesuje samo jedna stvar, da o tome nešto kažete uživo, a to je sledeće, da li vam je Frenki Simatović rekao na kom nivou je dogovoren onaj zadatak koji je on trebao da izvrši?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da, vaša Visosti, Frenki je na tom sastanku za koji takođe ne znam tačan datum održavanja, da je to dogovoreno na najvišem nivou, podrazumjevajući vjerovatno politički i državni vrh Srbije i Republike Srpske.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Zatim ćemo da pređemo na pasus 163 i ovde u vašoj izjavi se već radi o 1995. godini i o nizu događaja u 1995. godini. Vi ovde opisujete kako je Karadžić obilazio to područje i zakazivao sastanke. Na jednom od sastanaka je razgovarao i sa vama, i za Srebrenicu je rekao šta će tamo da se desi. Možete li da nam kažete molim vas u jednoj rečenici šta vam je Karadžić rekao o tome šta će da se desi sa Srebrenicom u to vreme, a to je bilo proleće 1995. godine?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da, to su prva moja saznanja da će se u Srebrenici, znači susjednoj opštini do Bratunca, odvijati određene vojničke aktivnosti, a ne bi se složio sa konstatacijom da mi je on rekao šta će se desiti u Srebrenici. On je rekao da će se tamo odvijati odriježene vojničke aktivnosti i da ja, ukoliko smatram za neophodnim, preduzmem odriježene mjere u pripremi na području opštine Bratunac. To su njegove riječi.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A šta vam je on konkretno rekao, ukoliko je nešto rekao u vezi toga šta će da se desi u samoj Srebrenici?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: U tom trenutku on nije ništa govorio o, rekao je da će se dešavati neke vojničke aktivnosti oko Srebrenice, da o tome nikome ništa ne govorim, da mi ne može reći precizno detalje oko toga šta će se dešavati, ali da ja ukoliko znači smatram za potrebnim uradim neke pripremne radnje koje su se uglavnom odnosile na rutinske radnje, da pobrinem se za dovoljne količine nafte, rezervne nafte, lijekova, hrane, ono što su bile uobičajene aktivnosti civilnih vlasti u odnosu na vojsku. Bez znači, preciznog objašnjavanja šta bi moglo konkretno da se desi u Srebrenici u vojničkom smislu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Još samo dve, tri stvari. Sledeća je u pasusu 175 gde vi govorite o sastanku koji je održan 9. jula na Palama. Tamo ste videli Karadžića, Krajišnika i isto tako ste tamo videli još jednog čoveka koga opisujete u pasusu 175, gde kažete kako vam je on predstavljen. Ko je on zapravo bio?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Radilo se o gospodinu Jovici Stanišiću. Ja sam rekao da sam predstavljen na način koji je potvrdio, koji mi je potvrdio da su oni na tom prethodnom sastanku raspravljali o događajima u Srebrenici. I sama činjenica da sam se ja sa njima našao negdje osmog i devetog, ili devetog naime, kada se već vode operacije oko Srebrenice, potvrđuje da je eventualno, a ja ne kažem 100 posto sigurno, tema njihovog razgovora bila i Srebrenica, a predsjednik Karadžić je rekao: "Ovo je jedan naš momak odozdo sa terena" što podrazumjeva da se misli na područje Srebrenice. Naime, oprostite, formulacija rečenice implicitno govori o tome da se raspravljalo o Srebrenici na tom njihovom sastanku.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U pasusu 209, gospodine Deronjiću, vi govorite o tome kako je čovek po imenu Beara došao u Srebrenicu. Vi ste shvatili da je to čovek o kome je govorio Karadžić i takođe se tu nešto govori kakva je on uputstva imao vezana za zatvorenike i šta treba njima da se desi. Dakle, o čemu se tu radilo?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Oprostite, hoćete li mi precizno ponoviti broj paragrafa? Nisam zapamtio.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: 209, gospodine Deronjiću.

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da tu, u tom pasusu ja sam govorio o dolasku gospodina Beare, ja bih rekao u Bratunac, pošto mi je nepoznata činjenica da li je on bio u Srebrenici. Govorio sam o njegovom pojavljivanju u mojoj kancelariji u kasnim večernjim satima između 13. i 14. jula. Poznata je činjenica i ja sam je objašnjavao u svojoj izjavi da sam ja 13. uveče, čini mi se oko 20.00, obavio jedan razgovor sa gospodinom Karadžićem i to je transkript tog razgovora, upravo u dokumentu smo prije nekoliko trenutaka pročitali i vidjeli ovdje. Gospodin Beara se znači 13. uveče pojavio u mojoj kancelariji i ja sam u ovom pasusu opisivao precizno atmosferu u mojoj kancelariji i riječi koje je on naveo, narijeđenja koja je imao u vezi sa zarobljenicima, muslimanskim zarobljenicima koji su se u tom trenutku nalazili u opštini Bratunac. Da li je potrebno da nešto šire objašnjavam precizno?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ne, to se nalazi u izjavi i svi su mogu da pročitaju kako su glasila njegova uputstva. I konačno u pasusu 227, vi govorite o dokumentu sa kojim je Pretresno veće već upoznato pošto je nedavno uvršćen u dokazni materijal. Radi se o dokumentu gde se navodno radi o evakuaciji ljudi iz Srebrenice. To je dokument koji je gospodin Franken potpisao, pošto je prethodno uneo neke izmene u njega. Vi govorite u tom dokumentu u pasusu 206 i 207 i vi kažete da taj dokument nije odgovarao stvarnosti. A sada vas molim da pogledate sam kraj pasusa 227, gde su navedeni razlozi zašto on nije odgovarao stvarnosti. I onda vi kažete i na kraju glavni razlog ili osnovni razlog što taj dokument nije odgovarao stvarnosti je bio zapravo kakav razlog, gospodine Deronjiću?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ja sam rekao da osnovni razlog je da nije postojala ozbiljna namjera da to stanovništvo, govorim sada o civilnom stanovništvu koje se zateklo u Potočarima nakon vojnih operacija, nakon našeg zauzimanja Srebrenice, nije, znači, postojala ozbiljna namjera da ti ljudi ostanu tu. Svi događaji iz prethodnog perioda, i sam ovaj događaj potvrđuju moju tezu koju sam ranije možda u nekoj fazi iznjeo, a to je da se taj prostor, da se sa tog prostora eliminiše muslimansko stanovništvo. To su bile stvarne namjere i instrukcije koje sam ja dobijao nisu u potpunosti odgovarale realnosti, niti stvarnim namjerama kad govorim o tri opcije koje su ponuđene Muslimanima od strane predsjednika Karadžića. Na to sam mislio.

TUŽILAC NAJS: Hvala vam, gospodine Deronjiću, a sada će vam biti postavljena i neka druga pitanja. Ovaj presretnuti razgovor za koji je pitao optuženi je razgovor za koji nemamo audio verziju, već imamo samo transkript i to možemo da dostavimo.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, sada je na vas red da unakrsno ispitajte svedoka. Mi smo razmišljali o tome koliko vremena treba da vam damo za to i odlučili da vam damo dva i po sata da obavite unakrsno ispitivanje ovog svedoka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ne razumem, gospodine Mej, kako možete da mi odredite dva i po sata za svedoka koji praktično ne svedoči uživo, koji je dao izjavu koja ima, koja ima 232 paragrafa, 232 tvrdnje. To znači ...

SUDIJA MEJ: Da?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: To znači preko 100 paragrafa za sat bi trebalo ja da ga unakrsno ispitam, zajedno sa ovom dokumentacijom. To je potpuno nemoguće.

SUDIJA MEJ: Da? Krenite sa unakrsnim ispitivanjem. Nemojte da gubite vreme.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa ja neću da gubim vreme, ali da li mogu prvo da ustanovim šta znači transkript za koji ne postoji traka. Čega je to onda transkript? Ako ne postoji traka ovog razgovora između gospodina Deronjića i Karadžića ...

SUDIJA MEJ: Dakle, taj dokazni predmet je sada označen samo identifikacionim brojem, a mi ćemo u dogledno vreme da odlučimo da li ćemo da ga usvojimo ili ne. Sada krenite, molim vas.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Gospodine Deronjiću, ja ću vam postaviti prvo nekoliko prethodnih pitanja, a povezana su sa ovom vašom tvrdnjom koju ste izrekli maločas na pitanje gospodina Najsa, da ste vi svoje zaključke o događajima izvukli u vremenu od 1997. godine u kontaktima sa Tužilaštvom, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, nisam tako rekao. Ja sam rekao da sam najveći dio tih zaključaka izvukao u toku rata, a jedan dio i nakon završetka rata.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa pomenuli ste i drugu stranu i u kontaktu s njima od 1997. godine napravili nekakvu vašu verziju onoga šta se događalo u tom delu Bosne i Hercegovine u kom ste vi bili, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da, pomenio sam i to. To je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. U vezi s tim ja želim da mi razjasnite nekoliko pitanja, naime ja imam pred sobom vaš sporazum koji ste zaključili o izjašnjavanju o krivici i pretpostavljam da ga vi dobro znate. Vi ste zaključili sporazum o izjašnjavanju o krivici sa drugom stranom, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja nemam vremena da ga prelazim u celini, ali samo ću nekoliko stvari da pomenem. Ja se nadam, gospodo, da vi imate taj sporazum. Tumačenje sporazuma ...

SUDIJA MEJ: Nemamo ga, ali ćemo se potruditi da ga nabavimo.

TUŽILAC NAJS: Evo ovde imamo jedan primerak.

SUDIJA KVON: Molim vas da uključite mikrofon.

TUŽILAC NAJS: Daćemo odmah jedan primerak sudijama i sad ćemo to da kopiramo za ostale strane i da im dostavimo vrlo ubrzo.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U tom sporazumu koji ste napravili sa Tužilaštvom, koliko ja vidim u vezi sa ovim ključnim delom vašeg svedočenja koje se odnosi na Srebrenicu, oni vas ništa ne terete, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da, to je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tumačenju sporazuma od strane Tužioca, kako stoji naslov, pod (A) se kaže "Na osnovu potpune i značajne saradnje Miroslava Deronjića sa Tužilaštvom, tužilac će Pretresnom veću preporučiti da izrekne kaznu od 10 godina". Je li to tačno?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tačka (B) kaže: "Preduzeće neophodne i razumne mere da Miroslavu Deronjiću i članovima njegove porodice obezbedi sigurnost i zaštitu", je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tačka (C) kaže: "Da potpuno priznanje optuženog je prihvatanje odgovornosti za njegovo celokupno krivično ponašanje u vezi sa događanjima u selu Glogova 9. maja 1992. godine". Dakle, svodi vašu krivicu samo na selo Glogova, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Tako, je gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dalje u tački (D) kaže: “Tužilac će u vezi sa krivičnom odgovornošću Miroslava Deronjića za sva druga krivična dela za koja bi on mogao biti okrivljen u vezi da događajima u Glogovi 9. maja 1992. godine onako kako su opisani u činjeničnim osnovama, a i u drugoj izmenjenoj optužnici, obavestiti domaće sudove s nacionalnom jurisdikcijom da su ta krivična dela rešena kaznom ovog Pretresnog veća”, dakle da vas ne gone, je l’ tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U tački (E) kaže: “Tužilac će u vezi sa krivičnim ponašanjem Miroslava Deronjića u vezi sa događajima u Glogovi 9. maja 1992. godine onako kako su opisani” i tako dalje “i u drugoj izmenjenoj optužnici ...

prevodioci: Gospodine Miloševiću, molim vas čitajte sporije, nemamo dokument.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, prevodioci nemaju dokument, čitaću sporije. “I u drugoj izmenjenoj optužnici informisati sudove s nacionalnom jurisdikcijom da prvenstvo krivičnog gonjenja za to krivično delo pripada Međunarodnom sudu”, je l’ tako, gospodine Deronjiću?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Tako je, gospodine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi sad, pošto se ovde pojavljuje ta druga izmenjena optužnica, u čemu se ona razlikuje od prve izmenjene optužnice gospodine Deronjiću, od prve optužnice?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: U čemu se razlikuje?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da.

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ja ne mogu precizno sad navoditi pošto nemam kod sebe tekst druge izmenjene optužnice, ali ona se u svakom slučaju razlikuje od prve.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Po tome što se ova druga svodi samo na, na Glogovu kad ste vi u pitanju i po tome što vam se obećava kazna od 10 godina zatvora, je l’ tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, i prva optužnica vezana za mene odnosila se isključivo na Glogovu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Deronjiću. Dalje ima ovde naslov "Saradnja Miroslava Deronjića". "Miroslav Deronjić je sporazuman s tim da će se sastajati s predstavnicima Tužilaštva onoliko često koliko to bude potrebno, saradivati s njima i pružati im činjenice i potpune informacije u vezi sa događajima u bivšoj Jugoslaviji" i dalje se kaže da "sporazuman je Deronjić s tim da će iskreno svedočiti u bilo kojem suđenju, na bilo kojem ročištu i u svakom drugom postupku pred Međunarodnim sudom za koji bi po sudu tužioca njegovo svedočenje moglo biti relevantno, bilo da se radi o predmetima koji su trenutno pred Međunarodnim sudom ili o predmetima koji bi to u buduće mogli biti", je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prema tome, vaše svedočenje zasnovano je na ovom sporazumu sa Tužilaštvom, je l' tako, gospodine Deronjiću?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Tačno je, gospodine Miloševiću, međutim ja ću vam iznijeti nešto što je vama nepoznato. Prilikom prvih kontakata sa Tužilaštvom, a to moji advokati mogu da posvjedoče, ja sam rekao i ukoliko ne dođemo do sporazuma, ja ću svjedočiti pred ovim Sudom. O tome nisam upoznao, niti stoji u ovom sporazumu, ali možete provjeriti kod mojih advokata.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ja nemam nameru, ja nemam nameru da to proveravam. U ovoj drugoj izmenjenoj optužnici, dakle, koja se odnosi samo za Glogovu ...

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Oprostite Miloševiću, i prva se, ja sam to rekao, optužnica odnosi isključivo na događaje u Glogovi i molim vas da se to jasno konstatuje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Deronjiću. Poenta nije u tome na šta se sve odnosi optužnica, nego na vaš sporazum sa Tužilaštvom koji vam, kojim oni preuzimaju obavezu da preporuče Pretresnom veću da izrekne kaznu 10 godina. I to je osnov zbog koga ste sklopili taj sporazum, je l' tako gospodine Deronjiću?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Između ostalog i to je visina kazne iz sporazuma.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kao i druge stvari koje se tiču vaše zaštite i daljeg oslobađanja od gonjenja pred domaćim sudovima i ostalo, je l' tako, gospodine Deronjiću?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, vi znate da je ovaj Sud, ovaj uvaženi Sud ima prioritet u gonjenju ljudi za počinjene ratne zločine na prostoru bivše Jugoslavije i ne vidim šta je sporno u tome, ako takva konstatacija stoji i za moje delo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja ne znam da to ima, ovaj, kako vi to nazivate Sud, ali to je ono što vi, što vi kažete. Ali da pređemo na, da pređemo na vaše svedočenje koje je zasnovano na ovom sporazumu sa, sa Tužilaštvom. Da idemo prema glavnim događajima prvo. Ja ne znam koliko će mi vremena biti konačno odobreno. U paragrafu, prvo ću da se bavim ovom Srebrenicom 1995. godine. U paragrafu 161 izjave navodite kako ste često razgovarali sa Karadžićem na temu Srebrenice, kako kažete o prisustvu međunarodnih snaga i odnosima s tim snagama, kadrovskim pitanjima, vojsci, ratnim događajima, operacijama i tako dalje, je l' tako, gospodine Deronjiću?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da, to je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vama su zbog tako čestih razgovora i razmene mišljenja, prema tome, Karadžićevi stavovi o Srebrenici svakako morali biti veoma poznati i pre nego što je došlo do događaja 1995. godine, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Pa, u izvesnoj mejeri u kojoj je postojala namjera gospodina Karadžića da meni otvoreno govori o namjerama. Ono što mi je poznato, poznato mi je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, pretpostavljam da kad ste često razgovarali, a vi ste taj koji je bio zadužen za Srebrenicu, da su vam svi ti stavovi morali biti poznati, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Apsolutno nije tako. Ako postoje tajni planovi i ako gospodin predsjednik ne smatra da treba da mi kaže, onda mi ih neće ni reći. To je logično. U svakom slučaju mogu potvrditi da sam neke planove u vezi sa Srebrenicom poznavao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, proizilazi, znači, da vam nisu bili poznati njegovi stavovi u vezi sa Srebrenicom, jer da jesu vi biste o njima govorili u vašoj izjavi, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da, neki određeni plan, za neke određene planove sam čuo, ne znam koliko su to objektivni i istiniti planovi. Ja sam to rekao Tužilaštvu u širem onome, u svojoj izjavi, rekao sam da su postojale određene priče o tome da je moguće da će se Srebrenica zamjeniti za neku teritoriju u okviru federacije, takvih planova, za takve planove sam čuo u tim razgovorima. Ne znam koliko su objektivni i koliko su bili mogući u tom trenutku i tako dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vaš neki konkretniji razgovor sa Karadžićem na temu Srebrenice koji vi pominjete, pretpostavljam da ne pominjete sve, nego u ovoj izjavi dajete ono šta smatrate da je po vašem mišljenju u funkciji vašeg ponašanja tamo i događaja koji se vezuju za vas. Taj razgovor se odigrao prilikom jednog dolaska Karadžića u Zvornik. Kažete proleće ili maja meseca te godine, 1995. godine, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa onda objašnjavate da vas je malo odvojio u stranu, da vam je Karadžić tom prilikom rekao da će se u Srebrenici uskoro odvijati nekakva vojna akcija, ali vam nije rekao nikakve detalje?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Tačno. Između ostalog i to mi je rekao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: S obzirom da vam je to već tada rekao i upozorio vas da o tome nikome ne govorite, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da, to je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pretpostavljam da je u vas imao veliko poverenje, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Pretpostavljam i ja da je imao poverenje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I onda vas je zamolio da po povratku u Bratunac preduzmete one radnje koje smatrate potrebnim u vezi s tom vojnom akcijom i o kojoj vam je dao samo nagoveštaje, ako sam ja dobro razumeo, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da, tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi kakve ste pripremne radnje za tu vojnu akciju, koju je on vama samo nagovestio, preuzeli po povratku u Bratunac?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Opisao sam to u jednom paragrafu. To su bile rutinske radnje, uobičajene pred pripremu jedne vojne akcije. Znači, provjerio sam, ukratko, da li u opštinskim rezervama imamo dovoljne količine nafte, da li u Domu zdravlja ima dovoljno lijekova recimo, da li su dovoljne količine hrane koje posjedujemo kao rezervu u tom trenutku i zamolio opštinsko rukovodstvo da pripreme ukoliko utvrde da nešto od toga nedostaje. Rekao sam kratko da će biti neka operacija oko Srebrenice i da u tom smislu i mi budemo pripremljeni, kao što smo to radili u više navrata kada su izvođene operacije na tom terenu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, pošto sami kažete da niste znali ništa detaljnije o tim operacijama, kako ste na osnovu tako oskudnog znanja znali o kakvim potrebnim količinama se radi o ovome svemu što ste nabrojali da treba da pripremite?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Pa mi nikada nismo znali tačno koje su potrebne količine, nego smo se trudili da imamo optimalne količine u odnosu na mogućnosti koje opština ima. Recimo ako se vodi neka vojna operacija potrebno je da, mi imamo tamo jedno veliko transportno preduzeće, potrebno je ljudima sugerisati da u svojim rezervama imaju što više nafte ili da se opština pobrine da se nabavi određene količine nafte i mi nikada nismo znali koliko je to precizno. Naravno da snabdjevanje vojske ide i vojnom linijom, ali vrlo često u toku ovoga rata opština je pomagala vojsku, ja vam mogu nabrojati bezbroj tih primjera, upravo na taj način što je kupovala određene rezerve hrane i nafte, prioritarno za potrebe vojske.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Deronjiću, da li ste u međuvremenu podneli bilo kakav izveštaj Karadžiću o tim izvršenim pripremama?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ne, ni u ranijem periodu nije postojala praksa da za one obaveze koje su normalne za civilnu vlast na nekom području, da se o tome precizno izvještava rukovodstvo Republike Srpske.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to znači Karadžić nije mogao znati na šta može da računa u Bratuncu, ako do nagovestene operacije zaista i dođe?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Računa na one pripreme koje treba da izvrši vojska i u tom smislu njemu ti podatci vjerovatno su bili dostupni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali ove pripreme, pošto kažete niste izveštavali, nisu mu davale osnov da može da računa na, na nešto u vezi sa zadacima koje je vama dao?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Pa nisu vjerovatno, mada je on mogao podrazumjevati da sam ja u skladu sa svojim mogućnostima, materijalnim mogućnostima opštine, uradio optimalno što sam mogao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, u paragrafu 166 navodite kako te pripreme o kojima ste se postarali nisu izazvale, kako vi kažete, neko spektakularno interesovanje među stanovnicima kako vi niste bili upleteni u vojni deo planiranja u vezi sa Srebrenicom, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Prvo taj prvi dio je sadržan u tom paragrafu, znači ja sam rekao da su to bile rutinske radnje i da nisu izazvale, i dolazak jedinica u drugoj polovini mjeseca na to područje, komandi tih jedinica, izviđanja i tako dalje, nisu izazvale neku spektakularnu zainetresovanost, interesovanje običnih ljudi, jer su takve i slične operacije vođene i u prethodnom periodu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li to onda znači da vi, osim što kažete da ste sa Karadžićem o tome razgovarali, do samog početka te vojne operacije ni sa kim drugim niste razgovarali o Srebrenici u navedenom smislu?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kad je zapravo počela vojna operacija oko Srebrenice? Kog datuma?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Pa ja nisam, ovaj, siguran kada je konkretno akcija počela, mislim u prvim danima jula mjeseca, ali neke aktivnosti su počele i u drugoj polovini juna mjeseca. Ja ne mogu precizno nabrojati, nisam ni bio uključen u njih, ali neke aktivnosti vojske su se primjetile u drugoj polovini juna mjeseca. konkretno mislim da je akcija operacije oko Srebrenice počela da se izvodi u prvim danima jula mjeseca.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja razumem, na osnovu ovoga šta kažete u 167. tački, da vi čak prvih dana početka operacije niste ni odlazili prema

Srebrenici, kako sami izjavljujete, kako biste se neposredno uverili o čemu se radi, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da, to se odnosi eventualno na prvih dva, tri dana u julu mjesecu. Na taj period sam mislio da nisam otišao u pravcu Srebrenice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali vi međutim u tački 168. navodite kako ste 1. jula ili možda dan, dva pre toga ...

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kažete 1. jula ili možda dan, dva pre toga, znači već 29. ili 30. juna otišli na istureno komandno mesto, na Pribićevac, gde ste se prvi put na kratko sreli sa generalom Krstićem, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da, to je tačno. Tako sam rekao, jer ja zaista ne mogu precizno se sjetiti datuma kada sam ja lično bio prisutan na Pribićevcu. Zato sam rekao 1. juli, dan, dva prije toga ili možda dan, dva poslje toga. Ne mogu se precizno sjetiti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, recite mi kako je to moguće kada vi u prethodnom paragrafu, znači 167, kažete da prvih dana niste odlazili nikuda iz Bratunca i da ste samo nagađali da se radi o borbama za kontrolu saobraćajnice Skelani - Milići?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ne razumjem kako to nije moguće. Ja kažem da su pripreme vojske na tom području počele u drugoj polovini juna mjeseca. Određene aktivnosti vojske, tako da ja nisam, ovaj, učestvovao u tome, niti sam lično prisustvovao tim aktivnostima. Onda kada sam otišao na Pribićevac, a to se odnosi otprilike na te dane, zaista ne mogu precizno da se sjetim, onda sam se lično uvjerio u tok operacije na samom terenu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo dobro, a recite mi, s obzirom da navodite da ste tom prilikom imali kratak sastanak sa generalom Krstićem, recite mi o čemu ste s njim razgovarali?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ništa posebno. Ja sam rekao da je taj sastanak bio veoma kratak, da sam se sreo sa gospodinom Krstićem na Pribićevcu tih dana u julu mjesecu, da sam sa njim kratko porazgovarao. Predstavio mu se, rekao ko sam, šta sam i nisam o tome više ništa posebno sa njim raspravljao, jer je bio zauzet izdavanjima određenih komandi na tom prostoru.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To znači samo ste se pozdravili s njim i niste razgovarali?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Pa ja ne mogu precizno se naravno sjetiti, govorimo o događajima koji su se davno odigrali. Ja sam objašnjavao da ispred ima jedan sto, ispred te komande na tom isturenom komandnom mjestu. Veoma je moguće da smo sjeli, možda popili kafu. Ja gospodina Krstića lično nisam poznao, niti on mene u tom trenutku. To je bio jedan kurtoazni razgovor. Nisam želio da smijetam i ne mogu precizno reći koliko je sve to trajalo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U tački 170. navodite da ste jednog dana otišli na samo mesto borbe, na južnu stranu Pribičevca gde je, kako kažete, i vođena operacija, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da, to je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kog dana ste otišli na samo mesto borbi?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ne mogu tačno reći koji je to dan. To su ti dani u julu mjesecu. Nisam siguran da bih mogao precizno reći. Možda je to bio 10, možda je to bio 7. ili 6. juli. Ne znam tačno zaista, ni u ovom trenutku mi nije potpuno jasno kada je tačno počela taj vojnički dio operacije, ali ja sam tamo sreo gospodina, komandanta Zvorničke brigade, pozdravio se sa njim i vidio kako teku neposredno te operacije oko Srebrenice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi kažete da ste tada videli komandanta jedinice "Drinski vukovi", poznatog pod nadimkom Legenda i komandanta Zvorničke brigade, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da, da, da, sjetio sam se, to je nadimak, njegovo ime je Vinko Pandurević i vidio sam tog čovjeka koji, koga smo poznavali pod nadimkom Legenda. Ne znam mu pravo ime.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, je l' ste tada razgovarali s nekim od njih?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ja sam ih zatekao, mogu precizno da objasnim. To je jedan rov u kome su se oni nalazili, jedna tranšeya naime, prema jednom isturenom toponimu preko puta i u toku samog odvijanja operacije i zauzimanja tih kota koje se zovu "Tri sise", kod nas se to tako zove i nisam se zadržao tu više od dva minuta. Samo sam se pozdravio sa

gospodinom Pandurevićem. Shvatio sam da je on u velikoj žurbi i da se operacija upravo odvija. Da li je ona i ranije tu vođena i nastavljena kasnije, ti detalji mi nisu poznati. Ja sam se vratio. Nisam se dugo zadržavao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Deronjiću, dakle vi ni generala Krstića, ni tog Legendu, niti Pandurevića, dakle ljude koji su kao oficiri, komandanti u sastavu neposredne komande bili uključeni u operaciju, niste upitali o ciljevima operacije, već ste izvodili samo sopstvene zaključke. Niste dobili nikakve informacije?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Međutim, nemajući saznanja o ciljevima te vojne operacije, vi ste odlučili da informišete sebe, je l' da se informišete neposredno kod Radovana Karadžića i da mu istovremeno predložite da se u operaciju uključi jedinica specijalne policije MUP-a Republike Srpske pod komandom Ljubiše Borovčanina, je l' tako? To tvrdite u tački 171.

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi sad zbog čega ste uopšte došli na ideju, rekao bih, vojničku ideju, kako kažete da ste laik i da ništa o ciljevima operacije niste znali i da se u nju treba da uključi jedinica, ta Borovčanina za specijalne namene?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Pa, gospodine Miloševiću, ja sam u svom iskazu šire objašnjavao da sam provodeći vrijeme u prvoj polovini jula mjeseca na tom mjestu koje se zove Pribićevac obilazio jedinice Bratunačke brigade i koje su bile najvećim djelom raspoređene upravo na tom terenu i da sam jednu ili više noći prenoćio na tom terenu, razgovarajući sa ljudima o raznim temama, naravno, a najviše nas je zanimao plan oko Srebrenice. I ljudi su meni postavljali pitanja u vezi sa planovima, vojničkim planovima oko Srebrenice u kojima su neposrijedno tada, znači, učestvovali. To je jedan od motiva. Ja sam ljudima rekao da ću vidjeti šta mogu da uradim, da se ja informišem, pošto nisam znao o tome ništa. To je jedan od motiva zbog koga sam otišao kod gospodina Karadžića. Jedan motiv jeste da prijedložim to što sam i rekao ovdje, da gospodin Borovčanin dođe sa svojom jedinicom. Ja sam uočio u ovome ratu da, koji nije bio rat klasični vojski, već da je to uglavnom naoružani narod, uočio sam da su neke žrtve potpuno bespotrebne i da su prouzrokovane neobučenošću tih ljudi i nesposobnošću da vode neke ozbiljnije vojne operacije. Mogu vam reći da u trenutku

kada sam obilazio te jedinice, na tim položajima se nalazio veliki broj mojih kolega, profesora, direktora iz preduzeća, ljudi u kasnijem životnom dobu, nesposobnih i, bar sam ja tako ocjenio, za neke proboje, za neka zauzimanja nekih utvrđenih položaja protivničkih i tako dalje. Ja sam shvatio u jednom trenutku da akcije oko Srebrenice nisu samo rutinske radnje, već da imaju ozbiljnu tendenciju da se uđe u samu Srebrenicu. Taj zaključak sam formirao na terenu i shvatio sam da bi to moglo biti pogubno po veliki broj ljudi koje sam lično poznao. Bratunac je veoma malo mjesto. Mi smo međusobno i prijatelji i poznanici i smatrao sam da je dobro da na taj teren dođe, ako su već to planovi, da na taj teren dođe jedna obučena, profesionalna jedinica, a poznao sam gospodina Ljubišu Borovčanina, poznao sam djelove njegove jedinice i smatrao sam da su oni apsolutno sposobni za izvršenje jednog takvog zadatka. Naravno, moje je bilo da predložim, a na predsjedniku da odluči da li će postupiti po mom prijedlogu ili neće.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to u stvari iz ovoga što kažete i onoga što ste napisali u tački 171 proizilazi da ste vi u stvari primetili da izuzev ovih "Drinskih vukova", u stvari obični ljudi, a ne pravi vojnici su tu uglavnom i zato ste Karadžiću sugerirali da uključi ovu jedinicu policije Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sad ste objasnili da za ostvarivanje tih zadataka o kojima kažete da niste ništa znali, je bila potrebna jedna takva jedinica, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, nisam ja rekao da u tom trenutku ja nisam ništa znao, nego u prethodnom periodu nisam ništa znao o ciljevima akcije, vojničke akcije u Srebrenici. U tom trenutku ja sam formirao zaključak videći da se operacije veoma živo odvijaju na tom terenu i ličnim prisustvom ja sam formirao zaključak da su tendencije za ulazak u Srebrenicu nešto što je očigledno na samom terenu. Da su to bile rutinske operacije, ja ne bih ni osjećao potrebu da odem kod predsjednika Karadžića, ali pošto su prevazilazile neke rutinske operacije, koje sam u ranijem periodu vidio, zaključio sam da je to ipak, da je moguće da će se ući u Srebrenicu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ja shvatam da vi kažete da vam uopšte nije bilo poznato koji su borbeni ciljevi jedinica koje su učestvovala u, u tim napadima i u tim borbenim dejstvima oko Srebrenice?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, niko mi nije rekao od ljudi na terenu tu, koji su učestvovali i koji su komandovali tim, tom operacijom, ali je logično da ja mogu da izvučem neki zaključak iz događaja koje oko sebe vidim i u kojima na izvjestan način u nekoj mjeri i neposredno učestvujem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ja sam od svojih saradnika dobio nekoliko dokumenta. Jedan ću sada da pokušam s vama da razjasnim. Da li vam je poznato da je komandant korpusa general Živanović 2. jula 1995. godine izdao zapovest za aktivna borbena dejstva? To za tu akciju poznatu pod nazivom "Krivaja 1995".

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ne, gospodine Miloševiću, nije mi poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Evo ja ću da vam pročitam, znači nešto što piše. Ovo je 2. jul 1995. godine, kaže: "Vojna tajna, Strogo poverljivo, primerak broj", ne može se videti, zabrljano je malo "Krivaja 1995.", tako piše. "Zapovest za aktivna borbena dejstva" i onda se ukazuje na karte. Na drugoj strani u tački 2 kaže: "Komanda DK", to je valjda Drinski korpus "na osnovu direktive OP 7 i 7/1 Glavnog štaba Vojske Republike Srpske, na osnovu situacije u zoni odgovornosti korpusa ima zadatak da slobodnim snagama izvodi ofanzivna dejstva. U dubini zone Drinskog korpusa će što precizno da razdvoji enklave Žepa i Srebrenica i suzi ih na gradsko područje". To je, koliko ja vidim, cilj dejstava. "Iznenadnim napadom potpuno razdvojiti i suziti enklave Srebrenica i Žepa, popraviti taktički položaj snaga u dubini", i tako dalje. I na kraju, pošto je ovo prilično duga naredba, piše komandant general Živanović. Vi znate tog generala, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da, znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U ovoj zapovesti je veoma široko formulisano šta su ciljevi, datum je 2. juli. I onda dalje, citiraću vam sa strane 5, ovog dokumenta da u ovoj zapovesti piše: "Organi bezbednosti i vojne policije odrediće reone prikupljanja i obezbeđenje ratnih zarobljenika i ratnog plijena. U postupanju sa ratnim zarobljenicima i stanovništvom u svemu se pridržavati Ženevske konvencije (Geneva Convention)". dakle, to piše u naredbi generala Živanovića u vezi sa dejstvima oko Srebrenice. Da li vi kažete, gospodine Deronjiću, da vi o tome ništa niste znali kao najodgovorniji čovek na tom području?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da, ja kažem da nisam znao o tome ništa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li se iz ove naredbe može zaključiti da je već 2. jula bilo potpuno jasno šta su ciljevi operacije, a i bilo je jasno kako se mora postupati prema ratnim zarobljenicima i lokalnom stanovništvu? Znači, to piše u naredbi i to svima koju su tu naredbu dobili, a dobili su po dubini valjda sve jedinice. Svima je poznato osim vama, je l' tako? Je l' to tvrdite?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ja ne mogu da tvrdim ništa, jer ne znam ko je sve dobio tu naredbu. Ja nisam dobio tu naredbu i ne znam kako bih ja za nju mogao znati, ali ne sporim da su ljudi koji su dobili tu naredbu, bili upoznati sa sadržajem te naredbe.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej, ja bih želeo da ovu naredbu uvedete.

SUDIJA MEJ: Dajte da je svedok vidi. Pokažite to svedoku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da svedok može da vidi. Ovo je fotokopija doduše, jer ja nemam taj original, ali će on videti da je to nesumnjivo autentična naredba.

SUDIJA MEJ: Gospodine Deronjiću, znam da niste videli ovu naredbu, ali biste možda mogli da je pogledate i ako imate neki komentar o njoj da nam ga sada iznesete, a ako ne, onda ćemo mi pogledati tu naredbu.

SVEDOK DERONJIĆ: Časni Sude, vaša Visosti, zaista bi vam oduzeo previše vremena da ovo sad sve pročitam. Ja samo mogu da konstatujem da sam vidio ovo u ovom trenutku, da ranije nisam imao priliku da vidim ovakvu jednu naredbu. Ukoliko vas neki komentar zanima ...

SUDIJA MEJ: U redu. Ono šta ćemo sada da uradimo je da pogledamo, a onda predlažem da je obeležimo u svrhu identifikacije. Obeležićemo za identifikaciju sledećim "D" brojem.

sekretar: To je dokazni predmet Odbrane 219, obeležen u svrhu identifikacije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi, gospodine Deronjiću, da li vam je general Krstić kad ste ga nakratko sreli na Pribičevcu ili neki drugi kvalifikovani oficir rekao da se operacija ne odvija uspešno?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ne, ne sjećam se toga. U jednom trenutku ja sam zaključio da se operacija ne odvija baš najuspješnije, jer sam bio lično prisutan jednom nastojanju muslimanskih snaga u toj zaštićenoj zoni da naše linije pomjere što dalje od mjesta događanja, ali o tome nisam razgovarao sa gospodinom Krstićem ili nekim drugim komandantima na tom isturenom komandnom mjestu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi onda, gospodine Deronjiću, kako ste onda kao laik vi, pošto sami za sebe kažete da ste laik, uspjeli da primetite da se operacija ne odvija uspešno i da je potrebno angažovati i ove specijalne, ovu jedinicu specijalnih snaga Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Pa, gospodine Miloševiću, vi zanemaruje ono što sam ja rekao. Motivi za takvu moju odluku, tu je spektar motiva, nije samo jedan motiv. Ja se slažem s vama da ja nisam ekspert za vojna pitanja, ali boraveći neposrijedno na terenu, mogao sam da uočim one logične stvari koje se tu na terenu dešavaju. Mislim da to nije sporno. To su stvari iz domena jedne obične logike koju može jedan običan čovjek, iako nije vojni ekspert, da zaključi. Da li operacija ide dobro ili loše, da li imamo poginulih, a imali smo u određenom trenutku i poginulih. Naše su se snage u jednom trenutku našle u jednoj konfuznoj situaciji. Svašta se tu dešavalo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, je li iz ovoga što, dobro sad vi niste čitali tu naredbu i ja sam je površno pročitao pošto su moji saradnici do nje došli tek juče, shvatio sam da, da su borbeni ciljevi Bratunačke brigade, kao i Miličke bili neka demonstrativna dejstva koja bi vezivala neprijateljske formacije, jednostavno držala ih tako da ne mogu da djeluju na nekim drugim pravicima. Dakle, u smislu demonstrativnih dejstava i izvršavanja tih demonstrativnih dejstava, vezivali neprijateljske formacije za sebe da se ne bi angažovale negde drugo. To je otprilike ono što sam razumeo iz ovih dokumenata koji su mi dostupni, bio neki cilj Bratunačke, vaše, brigade, kao i Miličke. Je li to tako ili nije? Ja ne mogu da budem siguran, jer nažalost, nemam dovoljno podataka o tome.

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Pa ja sam vam rekao šta sam vidio na terenu, a Bratunačka brigada je djelom, najvećim djelom bila rasporijedena

u zoni od Pribićevca prema Bratuncu. Kakvi su njeni neposredni zadaci bili u samoj akciji, zaista ne znam, jer sam samo 11. popodne prvi put na tom mjestu sreo gospodina Blagojevića u trenutku kada je bila izdata, on je bio komandant Bratunačke brigade u to vrijeme, u trenutku kada je već bila izdata naredba za ulazak u Srebrenicu i pokret vojske prema gradu Srebrenici, tako da o tome o čemu vi govorite, nemam razloga da sumnjam u to, ali ja nisam tada bio obavješten.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A u paragrafu 172 vi tvrdite kako ste na Pale, da bi sa Karadžićem, otišli sami u noći, kog datuma tačno, kažete mi molim vas?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ja sam ostavio odrijeđenu rezervu oko tog datuma gospodine Miloševiću, jer rekao sam već da je mnogo vremena proteklo od tada smatram da je to bio ili 7. ili 8. ili 9. jula. Preciznije sam rekao 8. ili 9. jula. Ne isključujem mogućnost da je to možda i 7. jula kad sam otišao na Pale.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam imao u vidu da ste vi tamo, kako kažete, bilo 9. jula. Samo da vidim ovu tačku 172. Znači "Otišao sam na Pale 9. jula. Ljubiša Borovčanin je sutradan sa svojom jedinicom došao u Bratunac" i tako dalje. "Na temelju toga možemo saznati tačan datum posjete" i tako dalje. Dakle, tu ste prilično određeni.

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ovaj datum ali ja sam u svojoj ranijoj izjavi rekao da je to možda 8. ili 9. jula. A gospodine Miloševiću vi znate da sam ja ovu izjavu davao bez pomoći i bez mogućnosti da se podsjetim na neke datume, jer sam bio u pritvoru, tako da sam uvijek ostavljao rezervu kod određenih datumā iz nemogućnosti da to sve detaljno isprovjeravam. A smatrao sam da to nije ni toliko neophodno ukoliko se naravno nije radilo o nekim potpuno relevantnim događajima, a ovaj jeste takav, ali na žalost, ja ne mogu tačno reći koji je to precizno datum.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali vi ste, dobro, neka je to taj deveti koji kaže ovde u vašoj izjavi, da ne ulazimo u to. Ovi ciljevi, dejstva, pretpostavljam da znate da sam i ja u pritvoru već tri godine, pa i ja takođe mogu vrlo teško da dođem do dokumentacije, ali iz ovoga što dođe u moje ruke, mogu nešto da rekonstruišem. Dakle ako je to, vi 9. jula idete da pitate šta je cilj, a u ovoj naredbi od drugog piše da je cilj razdvajanje, ne znam, Žepe i Srebrenice, držanje komunikacija i tako dalje. dakle, sve što piše u

tome, sad da se ne vraćam na sadržinu, ja sam predao ceo taj dokument pa on može da se pogleda. Dakle, svima koji su uključeni valjda u tu operaciju, s obzirom da je takva naredba izdata, cilj mora biti jasan, samo vama ne, samo vi koji ste glavna politička ličnost tamo ne znate cilj i dolazite sedam dana posle te naredbe kod Karadžića da saznate šta je cilj, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Pa ja ne znam koliko dana nakon te naredbe, niti sam tad mogao znati uopšte koliko je dana nakon te naredbe.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ma ne, ja imam samo u vidu gospodine Deronjiću, samo imam u vidu datum naredbe i imam u vidu datum koji vi navodite da ste otišli. Znači sedam dana posle toga kad je data ta naredba koja je morala biti vrlo široko poznata svim učesnicima operacije. idete kod Karadžića da pitate šta je cilj operacije, posle sedam dana. to mi, to mi izgleda, kako bih rekao, nejasno pa vas molim da mi to objasnite.

SUDIJA MEJ: U čemu je poenta. U čemu je svrha rasprave oko toga gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa u tome, gospodine Mej, što je moje čvrsto uverenje da je izjava ovog svedoka u svojim glavnim tačkama zasnovana na ovom sporazumu sa Tužilaštvom i što su ovo kontradiktorne stvari, jer ako je 2. jula izdata ta naredba u kojoj se opisuju ciljevi ...

SUDIJA MEJ: Rekao vam je, ne znam ni sam koliko je puta to ponovio, rekao je da ništa ne zna o toj naredbi, niti mi znamo bilo šta o tome. To je nešto šta ste vi izneli i vi možete da izvedete dokaze u vezi s tim. Da li će neko u to da veruje ili ne, to je druga stvar, ali on je rekao da ništa ne zna o tome i to je njegovo svedočenje. Nema svrhe da nastavljate da se oko toga sa njim raspravljate.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Mej, meni je stalo da se te stvari raščiste, a vi, kao što dobro znate Srbija s tim nema nikave veze, ali ja želim da se to raščisti. Recite mi molim vas, pošto ste otišli, evo, 9. jula ili nekog dana oko 9. jula na Pale. Jeste najavili svoj dolazak tamo. Jeste, kako ste mogli znati je li Karadžić tamo ili nije, pogotovo u večernjim satima. Možete li da ga nađete, može li da vas primi i tako dalje. Jeste prethodno pozvali telefonom da se uverite da je tamo i da može da vas primi? Kako je došlo do tog sastanka?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Pa gospodine Miloševiću, ja sam objašnjavao to u svojoj izjavi, doduše ovde u ovoj verziji to nije sadržano, a vi ste takođe koliko ja znam u nekoliko navrata posjetili Pale. Vi znate koliko je to mjesto i da je gospodin Karadžić većinu svog vremena provodio tamo. U toku operacije oko Srebrenice logično je bilo i zaključiti da će biti negdje u Predsjedništvu ili negdje u nekoj susjednoj zgradi. Moje mogućnosti da dođem do njega su bile znači, bilo je sasvim realno očekivati da ću ga naći na Palama i da mogu razgovarati sa njim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja jesam posetio Pale jednom prilikom i to je bilo za vreme održavanja Skupštine Republike Srpske u vezi s Vance-Ovenovim planom (Vance-Owen Plan). Doduše, znam da je to malo mesto i da je to precizno rata bilo, precizno svega, turističko mesto. Vi ste znači otišli nasumice da, očekujući da ga nađete i našli ste ga, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da, tako bi se moglo reći. Ja nisam htio da iznosim bilo kakve pretpostavke ovdje. Ne mogu da se sjetim da li sam zvao telefonom, zato to nisam ni rekao. Nije isključeno da sam mogao svrati ti u kancelariju, provjeriti da li je predsjednik na Palama i to je bilo dovoljno da mogu otići na Pale da razgovaram sa njim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li ako ste išli tada kod njega, je to moralo da bude uvedeno u neku knjigu protokola, u neke podatke koji bi se mogli naći i ustanoviti kad ste bili tamo?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ja ne znam ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li postoji nekakav trag o tome?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ja o tome ne znam zaista, gospodine Miloševiću. Kako bi ja znao da li o tome postoji neki trag?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste nekome u Bratuncu rekli gde idete?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ne, Bratunac u to vrijeme je bio potpuno prazan i svi ljudi su bili mobilisani, izuzimajući osoblje u mojoj kancelariji i tu prije svega mislim na sekretaricu, a mislim, ja sam to rekao Tužilaštvu, pošto sam se u to vrijeme družio sa, na Pribićevcu sa gospodinom Sinišom Glogovcem, da bi on trebalo da je upoznat, nisam siguran, ali pretpostavljam da sam mu rekao da idem na Pale.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro sad mi nije jasno. Maločas ste rekli da nikog niste obavestili, a sad pretpostavljate da ste rekli Glogovcu. Gde je sad Glogovac?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Glogovac se nalazio zajedno sa mnom, ako ste pročitali moju izjavu, na Pribićevcu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tada. Gde je on sad?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Siniša Glogovac radi u Državnoj bezbjednosti Republike Srpske. Do trenutka dok sam ja bio uhapšen je tamo radio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na Pale otišli potpuno sami, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nikome niste rekli, osim što ste možda, kažete, rekli Siniši Glogovcu, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, te vaše tvrdnje bi eventualno mogao samo da potvrdi Glogovac, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Nije tačno. Te tvrdnje može da potvrdi i Karadžić, Krajišnik i gospodin Jovica Stanišić.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, koliko je Bratunac udaljen od Pala? Koliko je vremena bilo potrebno da automobilom stignete tamo?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Bratunac je udaljen jedno 130 kilometra od Pala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad ste stigli na Pale?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ja sam u svojoj izjavi rekao da se ne sjećam sata, ali da su to mogli biti popodnevni sati. Moguće da me utisak i sjećanje malo vara zbog toga što je to planinski predeo. Vi znate da je tamo malo ranije, ovaj, se spušta mrak nego u Bratuncu je l', koji je ravničarski predjeo, ali ja mislim da su to bili popodnevni sati.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. I kažete da ste na ulazu u zgradu Predsedništva videli Karadžića, Krajišnika i Stanišića kako šetaju?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Kako izlaze iz zgrade Predsjedništva, mislim ja nisam vidio sam izlazak. Sreo sam ih upravo tu. Mogao bih detaljno opisati zgradu Predsjedništva i na lijevoj strane zgrade Predsjedništva, oni su izlazili prema izlazu iz dvorišta oko zgrade Predsjedništva i ja sam ih sreo tu. Ne mislim da su oni šetali u smislu da su neobavezno šetali negdje ulicom, nego znači to je lagani hod. Ovako pričali su između sebe, izlazili su iz zgrade Predsjedništva.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vi u paragraf 173 navodite da ste znajući na kojoj je funkciji bio Jovica Stanišić pretpostavljali da su razgovarali upravo o Srebrenici. Jeste tako izjavili?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da, tako sam izjavio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kažete tom prilikom vas je Radovan Karadžić predstavio Jovici Stanišiću i rekao: "Ovo je jedan naš momak odozdo sa terena", je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jeste na osnovu toga zaključili da su razgovarali o Srebrenici?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Pa između ostalog, na osnovu toga, ali i samo njegovo prisustvo na Palama u trenutku kada se odvija vojna operacija, značajna operacija oko Srebrenice, vojnički značajna je l', pretpostavio sam da je njegovo prisustvo na Palama u tom trenutku vezano i za događaje oko Srebrenice. Ne tvrdim da je to. Nisam imao činjenice neke pa da bih mogao sigurno to da tvrdim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, taj izraz da je neko odozdo sa terena, odnosi se uvek, bar u onom komuniciranju koje je meni poznato, odnosi se uvek na lokalne rukovodioce sa terena, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prema tome ...

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću oprostite, moram da dodam nešto. Kada se kaže ovo je naš momak odozdo, to u opštem smislu može da bude čovjek sa terena ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jeste.

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ali, ali ako se o nekom događaju koji se upravo odvija samo tako uopšteno kaže odozdo, neprecizirajući da li je to Bratunac, Trebinje ili Zvornik, Bjeljina i tako dalje, onda se podrazumjeva da to odozdo je poznato iz nečega.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je jedini događaj koji se tada odvijao ili je ovo bio jedan opšti u načinu predstavljanja, kako bih rekao, opšti izraz da ste vi sa terena, da ste vi lokalni rukovodilac sa terena.

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ja sam na osnovu toga što mi je gospodin Karadžić, na osnovu toga kako je to gospodin Karadžić rekao i na osnovu toga da smo odmah neposrijedno posle toga razgovarali o događajima u Srebrenici, izvukao jedini logičan zaključak da je razgovor između njih bio i na temu Srebrenice, a ne tvrdim to. Ja sam rekao, pretpostavljam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne znam zašto, na osnovu čega biste mogli da, da takvu pretpostavku iznesete, osim na osnovu ovoga što, što kažete i što je prilično slab osnov za takvu pretpostavku gospodine Deronjiću. Molim vas pomozite mi u objašnjenju na osnovu čega možete da kažete da se radi o Srebrenici?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Pa gospodine Miloševiću, mislim Pretresno vjeće shvatilo o čemu govorim. Ja sam rekao da je predsjednik upotrijebio opšti izraz odozdo ne specificirajući tačno odakle ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dobro ...

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Podrazumjeva se da je on znao, da su bile poznate činjenice odakle ja tačno dolazim, a to upućuje na to što vi upravo pitate.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, i tada vas je izdvojio, je l' tako? I dok su Krajišnik i Stanišić čekali na nekoliko koraka od vas, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da. Ne kažem čekali, oni su razgovarali, stajali ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Stajali i razgovarali međusobno, a on vas je izdvojio nekoliko koraka na stranu, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I onda ste razgovarali o tom angažovanju Borovčanina, je l' tako? To je bio nekakv predlog. Rekao vam je da će taj predlog da bude u redu.

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da je, odnosno da je predlog u redu, ali da je nemoguć s obzirom da je on angažovan na sarajevskom ratištu u reonu Kalinovika, je l' tako rekao?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ne, nije tako rekao. On nije rekao da je nemoguće. On se složio sa mojim prijedlogom i ja sam stekao utisak da će taj predlog prihvatiti, što se na kraju i obistinilo. Ali je rekao da o tome svakako mora porazgovarati sa ministrom unutrašnjih poslova, jer je ta jedinica bila angažovana na terenu oko Sarajeva.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi kažete: "Karadžić se izvinuo Krajišniku i Stanišiću", to vam je 176 tačka, "i odveo me u stranu u levo, nekih pet do šest koraka od njih. Ja sam ga tada pitao: Šta je tačno cilj akcije u Srebrenici?". Tada ste ga vi pitali: "Šta je tačno cilj akcije u Srebrenici?". Dakle, ništa do tada niste znali s obzirom na ove naredbe i tako dalje. I onda Karadžić vam je rekao da postoje dva plana ili "dvije varijante za akciju u Srebrenici. Plan (A) podrazumjeva oslobađanje komunikacije na južnoj strani i jedno potpuno svođenje zone, zaštićene zone u Srebrenici na granice kakve su dogovorene aktom proglašenja te zone u Ujedinjenim nacijama. Plan ili varijanta (B)", sve čitam ovu vašu tačku 177, "podrazumeva ulazak u Srebrenicu i njeno vojničko zauzimanje. Dao mi je do znanja da je ta varijanta (B) ili plan (B) uslovna, te da će se ići na njenu realizaciju ukoliko to bude izvodljivo u vojnom smislu", je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Tačno tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I sada vi u paragrafu, samo da prođem ovo molim vas, pošto je vaša izjava veoma dugačka, mnogo stranica ima. E sad kažete: "Drugo pitanje je bio moj prijedlog. Ako ne namjeravaju ući u Srebrenicu, onda bi bilo neophodno na to područje dovesti jednu ozbiljnu vojnu jedinicu. Otvoreno sam rekao Karadžiću da imam povjerenja u ljudske i vojničke sposobnosti Ljubiše Borovčanina. Karadžić se u principu složio sa mojim mišljenjem, ali mi je na brzinu objasnio da je ta jedinica angažovana na sarajevskom ratištu u području Kalinovika. Bio sam uporan i dobio sam utisak da će prihvatiti moj zahtjev". To je dakle tada, tada kad vi o tome

razgovarate a kažete da je praktično Borovčanin došao sledećeg dana pošto ste vi bili na Palama. To kažete u onom paragrafu koji sam vam malopre citirao, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da gospodine Miloševiću, tako sam rekao, ali uporno vam ponavljam da nisam siguran oko svih tih datuma. Znam da je neposredno, dan ili dva nakon toga, Ljubiša Borovčanin došao u Bratunac. Veoma mi je teško sad da ja se tačno prisjetim svakog datuma.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa ja vas to pitam bez ikakve namere da vas uvedem u neke kontradikcije, nego se držim vaše izjave. Pošto ste rekli sasvim precizno da je sledećeg dana došao s jedinicom u Bratunac, je l' to tako bilo?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Pa naknadno moje saznanje je, ovde sam došao do te informacije, Ljubiša je ipak u Bratunac mislim došao ili 10. ili 11. Značu u neku ruku je u kontradikciji ono što sam rekao ali sam Tužilaštvu jasno skrenuo do znanja da nisam siguran u svaki dan tih događaja, jer u nekima apsolutno nisam učestvovao. Nišam dočekaio Ljubišu, nisam sa njim proveo vrijeme kad je došao u Bratunac, tako da sam samo formirao neko mišljenje kad bi on otprilike mogao da dođe.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Deronjiću. U tački 180 kažete: "Karadžić me upitao", dve tačke, pa navodnice, "šta vi, Miroslave mislite uraditi s tim stanovništvom dole? Možda ga nisam baš tačno citirao, ali se jasno sećam da je koristio riječ vi u množini". Pa koliko znam on se gotovo svima obraćao sa vi?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: To je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To vam je poznato. Prema tome i vama se obraćao sa vi, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ne, nije tako. Ja sam se ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je l' se vama obraćao sa ti?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ne, apsolutno mi se obraćao sa vi, oprostite. ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, zato sam i pitao je l' se i vama obraćao sa vi i vi kažete nije. Vama se obraćao takođe sa vi, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Obraćao se sa "vi", to je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prema tome, ne možete baš biti sigurni da kad vam se obratio sa vi da je mislio množinu već vi kao funkcioneru s kojim komunicira?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Pa gospodine predsjedniče, Miloševiću, izvinite što sam malo napravio previd ovo oko predsjedniče, pošto trenutno niste predsjednik je l', ali nisam imao nikavu namjeru, to želim da kažem, ali vi ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da ne gubimo onda vreme, on se vama inače u vašim komunikacijama obraćao ...

SUDIJA MEJ: Dajte da sada napravimo pauzu. Prošlo je vreme za pauzu. Napravićemo pauzu od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi kažete da je Karadžić u jednom trenutku rekao: "Miroslave to sve treba pobiti" i dalje navodite kako ste 100 posto sigurni da je upotrebio te reči, je l' tako gospodine Deronjiću?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ne, gospodine Miloševiću. Tačno je da je rekao tu rečenicu, ali ja sam objasnio da je ubrzo dodao, zamolio bih vas da čitav kontekst pročitate, a da je uskoro, da je nakon toga dodao još nekoliko rečenica. Za ovu posljednju koju je rekao, a ona glasi: "Princip Zapadna Slavonija" sam 100 posto siguran da je upotrebljena upravo tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ako vam je pominjao "princip Zapadna Slavonija", to je sasvim neki drugi kontekst, ali vi niste, dakle, sigurni da vam je rekao ovo: "Miroslave, to sve treba pobiti".

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Siguran sam i u tu rečenicu, samo nisam koju sam izgovorio, a to je je suština njegovog iskaza bila da te ljude treba pobiti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To se sve događa devetog, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da, to se događa devetog ako je tačno da sam ja devetog gore bio, ali rekao sam da izražavam odrijeđenu sumnju oko datuma.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, tu je došao Borovčanin, tamo, a on je došao 10. ili 11. po vašim rečima, dakle, dakle ovo je moglo biti devetog ili 10. Nije moglo biti drugog dana.

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Moglo je biti i osmog, eventualno sedmog. Ja se kolebam oko tih datuma i rekao sam to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To znači Srebrenica nije bila zauzeta tada, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ne. Nije bila zauzeta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta vam je onda rekao "da sve to treba pobiti" kad Srebrenica nije bila zauzeta?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Pa gospodin Milošević, Karadžić mi je u prijethodnom obraćanju rekao da će naše snage ući u Srebrenicu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, oko toga ćemo da, da se kasnije, nadam se sa više argumenata pozabavimo, ali vezano za to sad; da li ste vi i tada gospodine Deronjiću u to vreme i uopšte imali bilo kakvu ulogu u komandnom lancu vojske Republike Srpske ili ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ja apsolutno nisam imao nikakvu ulogu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, nikakvu. Dobro da li ste na bilo koji način mogli uticati na odluke i naređenja komandanata u vojnoj ili policijskoj strukturi?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Niste. Pa dobro kako onda objašnjavate da Radovan Karadžić vama kaže kako to sve treba pobiti kad vi to svakako ne možete da uradite po vašem spostvenom tvrđenju, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Tačno. To je tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I on vam nije mogao dati takvu naredbu?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, ovo nije naredba. I meni i njemu je u tom trenutku potpuno jasno da to što on meni prenosi nije naredba meni, već upoznavanje sa eventualnim raspletom događaja

u Srebrenici. Samo da napomenem, dozvolite mi, da mo u više navrata, rekao sam, diskutovali o problemu Srebrenice i da smo na tim sastancima razgovarali o mogućem broju stanovnika u Srebrenici i da sam ja o tome iznosio neke svoje pretpostavke tako da se pitanje logično postavlja u tom trenutku kada sam ja saznao da je mogući finale ulazak naše vojske u Srebrenicu, šta će se zapravo desiti kada ta vojska uđe u Srebrenicu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vam je gospodine Deronjiću poznato da je Radovan Karadžić tek 9. jula uveče, kako vi inače tvrdite da ste vi bili kod njega, saznao iz telefonskog razgovora s generalom Tolimirom da se ukazala šansa da se osvoji Srebrenica?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ne, to mi nije poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ako vam to nije poznato, da li vam je poznato da je iz te informacije proistekla i naredba Radovana Karadžića sadržana u telegramu generala Tolimira, generalima Gveri i Krstiću?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Jednu naredbu vidio sam u svjedočenju u predmetu gospodina Krstića, a ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Mislim da je to ta naredba.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to je naredba od 9. jula 1995. godine, koju je potpisao pomoćnik komandanta general Zdravko Tolimir i u kojoj između ostalog piše: "U skladu sa naređenjem predsednika Republike izdaje se naređenje svim borbenim jedinicama u borbenim aktivnostima oko Srebrenice da obezbede maksimum zaštite i sigurnosti članovima UNPROFOR-a (United Nations Protection Forces) i muslimanskoj civilnoj populaciji. Proslediti naređenje podređenim jedinicama da se uzdrže od uništavanja civilnih objekata, osim ukoliko su primorani da tako postupe zbog otpora neprijatelja. Zabraniti uništavanje objekata za stanovanje i retirajte civile i ratne zarobljenike u skladu sa Ženevskim konvencijama od 12. avgusta 1949. godine". Evo ja imam kod sebe tu naredbu koju sam vam citirao. Je l' vam to poznato?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da, tu naredbu sam vidio u *Predmetu Krstić*.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I niste precizno toga videli tu naredbu i niste za nju znali u vreme kad su događaji bili u Srebrenici?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ne, nisam je vidio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ovde je jasno da se prenosi naredba predsednika Republike, dakle Radovana Karadžića kako da se tretiraju civili, ratni zarobljenici i tako dalje i da se prosledi svim nadležnim komandama i jedinicama, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Pa, iz ovog istog teksta, to je jasno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa onda ako je to jasno, a ovo je 9. juli 1995. godine, da li je jasno gospodine Deronjiću da vi tog 9. jula niste bili u ličnom, ni telefonskom, niti bilo kakvom drugom kontaktu sa Karadžićem?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću apsolutno iz toga se ne može izvući zaključak da ja nisam bio na Palama. Prvo ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ako se ne može izvući zaključak da niste bili na Palama, da li se može izvući zaključak, da li je nesumnjivo s obzirom na ovu naredbu da Karadžić niti vama, niti bilo kome nije mogao izdati naredbu u vezi sa ubijanjem ljudi, već upravo suprotno? To je dokument koji o tome govori.

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: A gospodine Miloševiću, ja sam rekao šta je bio predmet našeg razgovora i nikada nisam rekao da je to bila naredba, niti meni, niti sam shvatio da ja treba nekome da je prenesem. Znači, to je bio razgovor koji je usledio nakon mog saznanja da će vojska ući u Srebrenicu. Predsjednik je u nekoliko rečenica htio da mi objasni šta bi mogao biti epilog i šta bi mogao rasplet u tim događajima. Pomenuo je "princip Zapadna Slavonija". Ne mislite valjda da sam ja na neki volšeban način sam izmislio ili sjetio se te aluzije na prethodne događaje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja neću da špekulišem s tim otkud, otkud vama takve izjave, ja vam predočavam dokument koji nesumnjivo govori da Karadžić niti vama, niti bilo kome nije mogao reći da sve treba pobiti, jer po ovom dokumentu njegova naredba je sasvim suprotna ...

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: U slu ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Voditi računa, zanči i o UNPROFOR-u, o civilima, o retnim zarobljenicima i tako dalje.

SUDIJA MEJ: Ne, niste obraćali pažnju na ono šta je svjedok govorio, a morate na to da obraćate pažnju ukoliko želite da ga ispravno unakrsno ispitajte. Vi insistirate na tome da je Karadžić izdao naređenje, a svjedok vam uporno govori da to nije bilo naređenje, nego jednostavno komentar koji je Karadžić izneo. Dakle, nema nikakvog smisla da i dalje insistirate na tome da je to bilo naređenje, kad se radilo o komentaru.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej, ovde nije poenta u tome da li je to komentar ili naređenje, već je poenta u tome da je ovo šta sam malopre citirao bilo naređenje i da se u tom naređenju jasno vidi da se naređuje da se vodi računa o UNPROFOR-u, civilima i ratnim zarobljenicima u skladu sa Ženevskom konvencijom. Zato dovodim u sumnju bilo kakav komentar, bez obzira što vi kažete "nije naredba" ili što svjedok kaže nije naredba, da je mogao reći da treba, treba sve pobiti. O tome se radi.

SVEDOK DERONJIĆ: Gospodine Miloševiću ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Molim vas da uzmete i ovu ...

SUDIJA MEJ: On vam je jasno rekao da je to Karadžić rekao njemu, bez obzira na to šta je on izdao, da li su bili verodostojni ili ne, to nema veze. Mi se sad ovde bavimo svedočenjem ovog svedoka, a vi u dogledno vreme možete da izvedete svoje dokaze. Dakle, čuli ste šta je ovaj svjedok rekao.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, radi se o dokaznom predmetu D-171, ovaj dokument na koji se sada poziva svjedok. Dokument 171.

SUDIJA MEJ: Da i on je samo označen identifikacionim brojem.

TUŽILAC NAJS: I ovaj dokument koji nam se upravo sada dostavlja je dokument koji je obeležen samo identifikacionim brojem, dao ga je optuženi i to je dokument iz naše zbirke i vi sada ste dobili i englesku verziju tog dokumenta.

SUDIJA MEJ: Da, ovo je 171 i jeste, mi imamo ovo naređenje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro, znači nije potrebno da ga još jednom uvodim, je l' tako gospodine Mej?

SUDIJA MEJ: Nema potrebe.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro gospodine Deronjiću, kada spominjete ovaj princip Zapadne Slavonije koji je Karadžić navodno upotrebio u tom razgovoru s vama. Tu ste bili samo vi i on, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: U tom trenutku kada mi je rekao "princip Zapadna Slavonija" i sve ove konstatacije, mi smo stajali udaljeni nekih pet, šest koraka od gospodina Krajišnika i Jovice Stanišića.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, objasnili ste, oni su međusobno razgovarali, a on vas odveo u stranu i s vama razgovarao. To je ono šta vi tvrdite?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da, to je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. I kad pominjete taj "princip Zapadna Slavonija" da li vam je poznato da je u okviru događaja te akcije "Bljesak", šta u stvari znači Zapadna Slavonija, došlo je do masovnog progona Srba sa tog područja i da čak i da je rečeno, to nije moglo da znači ubite ih sve. Na osnovu čega ste vi iz toga mogli da zaključite da je to značilo "treba ih sve pobiti"?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, ni u jednom trenutku nisam rekao da sam izvukao zaključak da to treba sve pobiti, citirao sam, onoliko koliko mi sjećanje dozvoljava, njegove rečenice iz tog razgovora, a moj zaključak i komentar je poznat i ja sam ga dao u svojoj izjavi kada sam opomenuo predsjednika da ne mogu ni u snu predvidjeti šta se može sve desiti na terenu. Drugo, evo pošto ste postavili otprilike dva pitanja, tako sam barem razumio. Događaji u Zapadnoj Slavoniji, koji su se odigrali, ukoliko mene sjećanje ne vara, su bili komentarisani od strane rukovodstva Republike Srpske i u mnogim medijima u to vrijeme. Rasprostranjeno je i opšteprihvaćeno mišljenje, u tom trenutku je bilo da je Hrvatska u tom događaju, pored vojske koja se povlačila iz Zapadne Slavonije, u toj koloni koja je napuštala Zapadnu Slavoniju, pobila i veliki broj civila. O tome su pisale čak i novine iz Beograda. Mislim da vam je to poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je poznato šta je bilo u Zapadnoj Slavoniji, ali to nije moglo da znači da ih treba sve ubiti?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Apsolutno nisam rekao da to to znači.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Deronjiću ...

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Jedna rečenica sadrži i druge djelove, oprostite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Dobro, gospodine Deronjiću. 11. jula, to navodite u paragrafu 184, Vidoje Blagojević, komandant Bratunačke brigade vam je rekao da je naređeno da se uđe u Srebrenicu. To vi tvrdite, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da, to je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Međutim na putu ka Srebrenici vi ste saznali da vas Radovan Karadžić traži i da želi da hitno razgovara s vama, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: I to je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Zbog toga niste ušli u Srebrenicu nego ste se vratili u Bratunac, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A zar niste mogli s Karadžićem da razgovarate iz Srebrenice, nego ste morali da se vratite u Bratunac?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Apsolutno nisam mogao. U Srebrenicu se još nije bilo ušlo u tom trenutku, a vojska je samo pravila pokrete prema Srebrenici i približavala se Srebrenici.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Kad ste uspostavili vezu s njim, znači u tom trenutku, sad vam skrećem pažnju na vaš paragraf 185, prvo šta vas je pitao bilo je, citiram vas: "Deronjiću da li je tačna informacija da smo ušli u Srebrenicu?"

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da, tako sam rekao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, recite mi kako sada objašnjavate tu, tu, pošto vi sami govorite da se dogodilo da znači Radovan Karadžić, koji je predsednik Republike Srpske i vrhovni komandant vojske Republike Srpske, koji je samo dan precizno toga, po vašem tvrdnjenju govorio o nekim planovima (A) i (B) i rekao "da sve pobijete", da on ne zna kako se odvija operacija Srebrenica i da li je vojska kojom on komanduje ušla u taj

grad ili ne, nego mora vas da pita. Kako to vas da pita? Šta je vaša uloga, to koju on zove i pita jeste li ušli u Srebrenicu?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Pa gospodine Miloševiću, prvo želim da kažem da ove navodnike što ponekad vidite u tekstu koji govore o direktnom citiranju, ne moraju da budu tačni, jer to je, ovaj, prilikom sažimanja kompletnog teksta došlo do nekih navoda. Ne tvrdim da svaka rečenica, da je svaka riječ tu tačna, to ponavljam više puta, međutim predsjednik Karadžić me je pitao u uvodnom djelu tog razgovora da li je tačna njegova informacija, što ne podrazumjeva da on nema informaciju, već da ima, ali želi iz još jednog izvora da potvrdi da li je ona tačna.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kaže: "Deronjiću da li je tačna informacija da smo ušli u Srebrenicu?", to ste vi, to ste vi ...

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da, znači on je posjeduje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I on vas pita je li tačna ta informacija?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da i to je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sad mi recite, prilikom tog telefonskog razgovora Karadžić vam je između ostalog, kako vi tvrdite, objasnio šta bi trebalo da bude vaš zadatak kao novoimenovanog civilnog komesara za Srebrenicu, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, recite molim vas kratko, jer nemamo vremena, šta vam je rekao?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Pa suština njegovoga uputstva meni se odnosila na sudbinu civila u Potočarima, koji su se već tada skupljali u Potočarima, u vezi sa generalom Mladićem u kontaktu. Te tri varijante, ako vas zanima, ja ću ponoviti, mada precizno piše kakve tri varijante u tom razgovoru da predložim da se tako sa njima postupa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali prva varijanta je bila da im se kaže da mogu da ostanu, svako ko želi da može da ostane u Srebrenici, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ovde u svojoj izjavi kažete da je takva ideja bila suluda.

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Tačno. Ja kažem da je to bila nemoguća misija, ako hoćete.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da l' bi mogli da mi objasnite, kad on vama govori da se Muslimanima kaže "da ko želi može da ostane u Srebrenici", zašto vi smatrate da je to suluda ideja?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Veoma, veoma široko sam obrazložio zašto ja to smatram. Naveo sam pet, šest razloga, ako treba, ja to mogu ponoviti. Ne smatram da je potrebno, ali mislim da su svi ti razlozi bili opšte poznati i gospodinu Karadžiću i meni i svima koji učestvuju u tome. Ne mislite valjda i vi ozbiljno da je mogao se obezbjediti nesmetan ostanak stanovništva u Srebrenici?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko znam, svi zaključci rukovodstva Republike Srpske su bili da se obezbedi ostanak uvek onima koji žele da ostanu. Ne u Srebrenici samo, nego bilo gde drugo širom Bosne i Hercegovine tamo gde je bila vlast Republike Srpske.

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ja ne znam za takve zaključke, niti me je neko upoznao. Događaji na terenima su govorili suprotno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Čekajte molim vas, vi ovde govorite, ja sam danas dobio, mada ne prvi put, jer to je povodom jednog drugog svedoka već razmatrano, pa se neću na tome zadržavati, ovo što ste govorili, ovaj, da je SDS, što ja ne moram ni da komentarišem, to je stvar SDS-a, ali SDS je dao ovo uputstvo o organizovanju i delovanju organa srpskog naroda u Bosni i Hercegovini u vanrednim okolnostima i tu su bila ta uputstva koja ste vi sproveli je l' tako? I tačka. "U preduzimanju svi moraju voditi računa da se obezbjedi poštovanje nacionalnih i drugih prava svih naroda i njihovo kasnije angažovanje u organima vlasti koje će osnovati skupština srpskog naroda u opštini." Dakle, to je bio generalni stav koji su oni zauzeli, koji ste vi sproveli, da se vodi računa u svim merama, da se u vezi, da se obezbjedi poštovanje nacionalnih i drugih prava pripadnika svih naroda i njihovo kasnije angažovanje na vlasti i tako dalje. To je ono što piše ovde.

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da, tako piše i u tom. Poznat mi je taj dokument.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, dakle, pošto je gospodin Najs insistirao da postoji varijanta (A) i (B) po kojoj treba da se uklone pripadnici drugih naroda s tih područja, ja to nigde ovde nisam mogao da vidim u stavovima SDS-a. Vidim, naprotiv, da ovde piše da se vodi računa o poštovanju nacionalnih prava drugih, je li tako ili nije?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, tačno je da tako piše u tim instrukcijama i ja... Da je varijanta ili dokument pod naslovom "Varijanta (A) i (B) za postupanje na terenu", on je, moguće da stanovništvo ostane u pojedinim djelovima i opština u kojima su Srbi bili na vlasti, 1995. godine u Srebrenici to je bilo apsolutno nemoguće, po meni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to je vaša ocena i verovatno možda ocena i, i nekih drugih ljudi tamo. Ja govorim o onome što je bilo opšte poznato kao politički stav koji su oni zauzimali i čitajući sve ovo, samo vam ukazujem na taj stav, ali da se vratimo na taj vaš razgovor, gde ste vi novoimenovani civilni komesar za Srebrenicu i da vam je govori, znači, o te tri varijante. Je li tačno da vam je tom prilikom rekao da je potrebno da stupite u kontakt sa generalom Mladićem, kako vi kažete, koji je bio odgovoran i da se s njim dogovorite o sastanku sa UNPROFOR-om i Muslimanima, kako biste im ponudili te tri varijante. To pozivam se na ovu vašu tačku 187, je li tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, ma moraću prvo da vam odgovorim, pošto ste napravili jednu aluziju u prethodnom obraćanju. Dobro da bi bilo apsolutno jasno podsetiću vas da su u događajima 1992. godine ogroman broj muslimanskog stanovništva iz istočnih krajeva Republike Bosne i Hercegovine muslimani, govorim za Muslimane, napustili te prostore, uključujući i opštinu Bratunac i Zvornik. Ako to nisu bile namjere rukovodstva Republike Srpske, da li je neko kažnjen. Da li vam je poznato da je neko kažnjen zbog toga? Uhapšen ili suđen zbog toga?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Deronjiću, to pitanje bi mogao ja vama da postavim, pošto ste vi bili funkcioner Republike Srpske, a ne ja. Pošto ste vi bili funkcioner SDS-a, a ne ja.

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Pa ja upravo rekao, gospodine Miloševiću zato što to znam, pretpostavljam možda bolje i od vas da niko nije kažnjen.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja pretpostavljam, ne pretpostavljam nego sam siguran da vi to znate bolje od mene. Pa dobro recite mi ...

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: A da se vratimo na ovo pitanje ako želite, vezano za Mladića koje ste mi postavili. Ja sam rekao da mi je on rekao da, gospodin Karadžić mi je rekao da kontaktiram Mladića oko toga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jeste i, i onda ste vi tamo izneli ove varijante ...

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Na sastanku 12. jula u hotelu "Fontana" ja sam iznjeo te varijante.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A prva je varijanta, dakle, bila da Muslimani ostanu u Srebrenici koji žele, a druga da odu na teritoriju pod kontrolom Armije Bosne i Hercegovine u pravcu Kladnja, a treće da odu gde god žele, u neke treće zemlje. To su teorijski bile i tri jedine varijante: da ostanu, da idu prema teritorijama koje su pod njihovom kontrolom ili sa kao izbeglice odu kud žele. Je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Tačno, to je tačna konstatacija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E onda, vi kažete da vas je Karadžić tom prilikom upozorio da je moguće da se među civilima pokušaju da sakriju i neki ratni zločinci i da je insistirao da se takvi, ukoliko se pronađu, zadrže, jer ste na to imali pravo u skladu sa ratnim konvencijama. To sve navodim ono šta vi kažete, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači pozivao se na ratne konvencije i isključivo da se zadrže ratni zločinci ukoliko se pronađu, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Tačno tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, samo dan i po precizno nego što taj isti čovek, dakle Radovan Karadžić vama govori kako treba sve da pobijete, sve Muslimane u Srebrenici, a potom insistira da se sastanete, kao novi civilni komesar, sa Mladićem, Muslimanima i UNPROFOR-om i iznesete tri varijante, ponudite, iznedsete tri varijante, kao i da se postarate da se otkriju i identifikuju ratni zločinci u redovima Muslimana, je li to gospodine Deronjiću potpuno kontradiktorno u odnosu na onu vašu tvrdnju kako vam je rekao da sve treba pobiti?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da, gospodine Miloševiću, u izvjesnoj mjeri takva naređenja koja sam dobio direktno telefonom o postupanju sa civilima, su kontradiktorne onome što mi je predsjednik rekao 9. maja. Ali dozvolite mi da objasnim. Da otklonimo svaku sumnju. Ne mislite valjda da će mi telefonom javno, direktno, saopštiti neke druge namjere koje eventualno, ja ne tvrdim, mogao imati on ili bilo ko drugi i da takve namjere se sprovedu u Potočarima uz prisustvo međunarodnih snaga, prije svega UN-PROFOR-a, a već su i neki novinari stizali tu. Je l' tako? Da ne špekulišem oko toga, ali ne želim da ostanem dužan na bilo koji odgovor.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa upravo zato mislim da o tome ne treba špekulisati, jer je, jer je cela ideja suluda ...

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Gospodine ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da se ti ljudi pobiju. To, to je valjda jasno svakome ko ima zdrav razum. Zato ne, zato, zato meni zvuči neverovatno to što kažete: "Rek'o mi Karadžić pobite sve".

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, uporno vi ponavljate samo dio mog iskaza. Kas se tako kaže: "Pobite sve", može implicirati upravo ovo šta ja govorim, ali on je dodao još rečenicu: "Sve što stignete", znači nije baš mislio na, kad kaže: "Sve što stignete" onda ne misli na sve, je l' tako? To je logičan zaključak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa ono što stignete, ono što ne stignete to i ne možete, ali, ali je suludo da, da neko može takvu ideju da da.

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ali on je odmah nakon toga ...

SUDIJA MEJ: Nije važno. Time se bavimo već više od pola sata. Trošimo uzalud vrijeme ponavljajući istu stvar. Nema nikave svrhe. Svedok je već svedočio i to je ono šta je on rekao i što tvrdi da je Karadžić rekao. To je njegovo svjedočenje da je Karadžić to rekao i nema nikave svrhe da se vraćamo na to i da vi stalno iznosite suprotno. To nema nikavog smisla. Vi morate svoje vreme da koristite efikasno i ako ćete da mu postavljate isto pitanje, to neće ništa da pomogne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne postavljam isto pitanje, gospodine Mej. Recite mi, gospodine Deronjiću, da li je takođe tačno da vam je tom pri-

likom rekao da je potrebno da vi lično uđete u Srebrenicu i tamo uspostavite policiju, obezbedite objekte i ljude i da uspostavite kontrolu u gradu?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Pa kada se steknu uslovi za to da da uđem u Srebrenicu, to je bio jedan od primarnih zadataka koje sam dobio to veče.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste od njega sve te naredbe tražili u pismenoj formi, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Prije svega sam tražio naredbu o mom postavljenju, jer je bilo deplasirano da bilo šta radim ili pričam bez te naredbe.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali u vezi sa ovim da se uspostavi policija, obezbede objekti i ljudi, uspostavi kontrola u gradu, zaštite svi i tako dalje. To je bio vaš zadatak kao civilnog komesara, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jeste tražili da vam to da u pismenoj formi?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa onda ako, ako ste sve to tražili, kako niste tražili i naredbu o tome da treba neko da se pobije kad je to najkardinalnije nešto šta bi neko mogao da, da kaže? Zar je to moguće?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Oprostite Miloševiću, vraćamo se stalno na isto. Nikada nisam rekao da svi treba da se pobiju. Vi uporno zanemarujete da sam rekao objašnjenje šta znači svi, koje je upravo predsjednik rekao, a to je "princip Zapadna Slavonija"... Eventualno i civila i da se te kolone tuku, tako sam ja to razumjeo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li je tačno da ste te večeri 11. jula, od ljudi sa terena saznali da se veliki broj vojno sposobnih, kako vi tvrdite, vojno sposobnih Muslimana povukao iz Srebrenice u pravcu Konjevića Polja?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li znate o kakvom se broju radili i koliko ih je bilo?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ja sam iznio svoje mišljenje o tome i prenosio sam ga i predsjedniku Karadžiću da se radilo negdje od 15.000 do 20.000 ljudi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jesu bili naoružani?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Meni je nepoznato koliki broj među njima je bio naoružan. Veliki broj tih ljudi se probio oružjem prema Tuzli. Ne mogu iznositi tačne podatke, niti su mi moguće, niti je moguće da ja to znam, ali pretpostavljam da je ogroman broj njih bio naoružan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, znači oni su se naoružano i, i kroz borbu probijali prema Tuzli, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: U onoj mjeri koliko je meni poznato, mogao bih se složiti da jedan dio je bio naoružan, ne znam koliki je taj dio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Sledećeg dana, rano ujutro 12. jula primili ste poziv da vas traži Mladić i da vas očekuje na sastanku u hotelu "Fontana", je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da su sastanku prisustvovali muslimanski predstavnici među kojima ste vi prepoznali dvoje?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da su na tom sastanku uporno insistirali da žele bezbedno da napuste Srebrenicu?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Potpuno tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Međutim vi ste im ipak izneli tri varijante koje vam je prethodnog dana saopštio Karadžić?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da, to je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kao i da se zadrže lica koja vojni obavještajni organi, policijski i civilni organi utvrde da su imali veze sa izvršenjem zločina ...

prevodioci: Molim vas da čitate sporije.

SVEDOK DERONJIĆ: I to je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Mislio sam da ne možete da se setite pa sam hteo da vas podsetim. To vam je u 193. paragrafu.

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ne, oprostite, nego smo napravili pauzu, vi niste završili pa sam očekivao ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da.

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Završetak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ali i pored toga muslimanski predstavnici su insistirali da Muslimani napuste Srebrenicu, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je nesporno, gospodine Deronjiću, s obzirom na ovo uporno insistiranje i ponuđene varijante, srebrenički Muslimani i ostali koji su se nalazili u zaštićenoj zoni, su na svoje insistiranje napustili Srebrenicu?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Nesporna je ta činjenica.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, nisu prognani, nego su na svoje insistiranje napustili Srebrenicu?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Uslijed svih tih aktivnosti, ja smatram da drugo rješenje nije ni postojalo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je tačno, gospodine Deronjiću, da vas je Karadžić pozvao telefonom i narednog dana, 13. jula da bi se interesovao kako napreduje transportovanje civila, kao i da bi se interesovao za borbe do kojih je došlo prethodnih dana, 12. jula u reonu Konjevića Polja? To vam se nalazi u paragrafu 199 do 201.

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da ste mu tom prilikom saopštili da je od njegovog poslednjeg poziva transportovano više od polovine civila, a da se u reonu Konjevića Polja 12.000 do 15.000 ljudi, uz žestoke borbe, probija ka Tuzli i prati ih artiljerijska vatra?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ne znam da li je svaka riječ tačna, ali suština moje izjave je upravo takva.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Međutim, niste saopštili informaciju da u reonu Konjevića Polja ima zarobljavanja i likvidacije Muslimana, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ne. Nisam to saopštio i to je razgovor telefonom iz moje kancelarije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, zbog čega ste mu to prećutali? Zar ne mislite da ste mu to tada rekli da bi svojim autoritetom mogao da spreči takve aktivnosti kao što su ubijanja i tako dalje?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, ja sam na jednom ranijem razgovoru koji sam obavio, radi se o razgovoru 11. jula, gde je rekao da imam neke informacije, obraćam vojnom linijom. Drugo, a koje mogu biti opasne zbog mogućnosti prisluškivanja. Drugo, 13. ja sam pozvan upravo da dođem na Pale, znači imao sam mogućnosti da 14. ujutru predsjednika informišem o onome što se desilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, znači da on do tada nije mogao biti informisan, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ja to nisam rekao, naprotiv. Postoje tri mogućnosti informisanja predsjednika s tog terena. To su: vojna linija, ministarsvo unutrašnjih poslova, tu je načelnik centra Javne bezbjednosti, gospodin Lasić i Državna bezbjednost sa kancelarijom u Bratuncu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. U paragrafu 21 vi, pošto govorite o likvidacijama, na neki način korigujete, hoćete da precizirate, šta kažete, ja citiram vas: "Kad kažem likvidacija, mislim na ubistva, znači mislim da je neko ubijen. Ne mora da znači da je osoba strijeljana, nego znači da su ubijeni, pogubljeni". Ja ne mogu da ustanovim o kakvom se preciziranju radi, jer šta znači likvidirana i ubijena i tako dalje ...

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Pa kako će to biti isto gospodine Miloševiću. Neko može biti prethodno zarobljen, pa streljan, a može biti ubijen, ovaj, u proboju, može biti u borbi ubijen.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta su vaša ...

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: To su različite ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, dobro. Šta su vaša saznanja o tome, koliko je njih stradalo u tim borbama u proboju o kojima smo, koje smo

maločas pominjali, kad kažete 12.000 do 15.000 ljudi uz žestoke borbe se probija ka Tuzli?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Objasniću. U tom trenutku ja apsolutno nisam imao precizne informacije ni o jednom, ni drugom, već poluinformacije ili informacije od ljudi sa terena, uključujući prije svega policijske rukovodioce koji su bili na toj komunikaciji. Oni su mi prenijeli da ima ubistava i da ima likvidacija. Znači, borbe su već trajale i normalno da je bilo izginulih na, u borbama a i bilo je, kako su mi prenijeli, zarobljavanja i likvidacija ljudi. A moje kasnije informacije o tim događajima, znači ne tada, taj dan, kasnije, mnogo kasnije sam saznao da se tu nalazi veliki broj ljudi na tom reonu, koji su izginuli u borbama. Imao sam priliku da obavjestim čak i međunarodnu javnost o tome, kada su gospođa Elizabet Ren (Elisabeth Rehn) i taj gospodin obišli Bratunac. Ja sam ih upozorio da se na tom području nalazi veliki broj izginulih ljudi. Oni su to posjetili, ne znam kakve, ali veliki broj ljudi je poginuo, znači, u borbama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, samo mi ovo molim vas razjasnite. Kakve su zapravo bile vaše informacije od tog dana? Da su se događale likvidacije zarobljenika ili da je bilo najvećeg stradanja u borbama?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Tog dana ja sam imao i jednu i drugu informaciju. Znači, rakao sam da je bilo i ubistava u borbama naravno, poginulih ljudi, ali da je bilo i zarobljenih i likvidiranih. Pominjali su se osvete, da su ljudi to radili samoinicijativno. To su bile moje informacije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a imate li ikakva saznanja, jeste imali toga dana ikakva saznanja kakav je bio obim tih ubistava? Ne govorim o ovome poginuli u borbama. To ste rekli da je mnogo poginulo u borbama. Je li to bilo, jesu to bili pojedinačni slučajevi, kako sad kažete, osveta i slično ili ste imali informaciju da je mnogo ljudi ubijeno?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ja sam u popodnevrim časovima i uveče, a ne u trenutku kada sam razgovarao sa Karadžićem telefonom, kada me je on pozvao, 13. popodne i uveče imao sam informaciju da je u kravičkoj zemljoradničkoj zadruzi ubijeno više ljudi, i prenjeo ne znam... Objasnio u večernjim satima gospodin Borovčanin šta se precizno dogodilo, a to uključuje veliki broj stradalih ljudi. To je odgovor na vaše pitanje. Ovo ostalo što sam ja čuo može se podvesti pod neke pojedinačne slučajeve ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači toga dana kada ste vi razgovarali s Karadžićem niste imali informaciju da je ovo šta ste sad pomenuli, u zemljoradničkoj zadruzi došlo do ubistva nekog većeg broja, je l' tako? Pa da li ste onda nakon toga obavestili Karadžića ili bilo koga iz rukovodstva vojnog ili civilnog o tome šta se desilo, zato što ste saznali kasno?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad ste ga obavestili?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: 14., jer sam 13. dogovorio i dobio sam poziv da dođem na Pale. Ja sam u prijepodnevnim satima bio na Palama i saopštio to predsjedniku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, pre nego što dođemo na taj 14. kad ste vi bili na Palama, taj koji vas je obavestio o tome šta se dogodilo je l' vam, je l' vas obavestio ko je izvršio ta ubistva?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ne, gospodine Miloševiću, personalno mi nije rekao, već mi je objasnio ukratko okolnosti pod kojima su se desila ta ubistva, ubijanjaj tih ljudi u zemljoradničkoj zadruzi ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta to znači okolnosti? Nije vam rekao ko je, ko je ubio te ljude?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Naravno da nije. Ja ne znam ni da li je on u tom trenutku znao to. To je bilo neposredno posle toga. Kako bi on mogao na, na brzinu izvršiti istragu i precizno mi reći o tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne insistiram ...

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Rekao mi je da su to jedinice koje su se tu zatekle, uključujući i njegovu jednu jedinicu specijalne policije, ali ne isključujem ja ni danas, jer ne znam informacije da je tu mogao učestvovati i neko drugi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, recite mi, molim vas, vi kažete u tački 205 da vam je Borovčanin 13. jula rekao da je Mladić izdao naređenje da vojska krene za Žepu, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: 205 kažete? Da?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, da.

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da, tačno je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači da vojska krene za Žepu. A vas je ta informacija uznemirila, jer kako kažete, većina muslimanskih snaga nije bila poražena i nalazila se veoma blizu Bratunca, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Tačno

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, i pored činjenice da većina muslimanskih snaga još uvek nije bila poražena, Mladić sa velikim delom svojih snaga odlazi za Žepu, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: On izdaje naredbu da vojska krene ka Žepi, a meni nije poznato koje snage i koliko je ljudi i kad otišlo formalno za Žepu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa recite mi, molim vas, gospodine Deronjiću, da li to znači da Mladić već 13., onda znači i 14. već nije bio u reonu Srebrenice?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Kako mogu da izvučem taj zaključak, nije mi jasno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Obavestio vas je Borovčanin da je Mladić krenuo za Žepu?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ne, gospodin Borovčanin me je obavestio da je Mladić izdao naredbu da vojska krene, što ne mora da znači da je on, da je vojska otišla taj dan i ne mora da znači da je on lično, iako je vojska otišla, otišao sa njima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, u paragrafu 206 kako ste zbog velikog broja zarobljenih Muslimana u samom Bratuncu i zbog bojazni da bi tu mogli biti ubijeni, pozvali vojnom linijom Karadžića kako biste videli šta da radite, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Zar niste vi već onda imali sasvim jasnu ovu direktivu u tom smislu i od strane Karadžića i Tolimira da se svi muslimani civili obezbede i da se s njima postupa u skladu sa Ženevskim konvencijama? Zbog čega ga ponovo pitate?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Otkuda meni ta informacija? Rekao sam da nisam znao za tu informaciju koju ste pominjali, a drugo, čak i da sam je znao, ti zarobljenici u tom trenutku nisu obezbeđeni na adekvatan način,

niti zatvoreni u adekvatne prostorije i već se dešavaju ubistva nekontolisana u školi "Vuk Karadžić".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi u istom paragrafu navodite kako vam je Karadžić rekao: "Miroslave, čuješ li me. Poslaću ili doći će čovjek koji ima instrukcije oko toga šta raditi"

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da, to je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da. u tom smislu ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je l' to, je l' to ovaj, ovaj razgovor koji se vodi preko posrednika?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovaj je razgovor, ja vidim, dat rukopisom pa je posle prekucan. Ne znam šta je obeleženo sa "B", šta je, "D" je valjda Deronjić, je l' tako? A ...

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Pa vjerovatno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: "B" je, "B" je valjda posrednik, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da, da, ne sporim ni jednu činjenicu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi odakle ovaj, odakle ovaj transkript? Šta je ovo tačno? Šta je ono, ono šta se stvarno tu događalo?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ja sam rekao da je ovo moj razgovor sa predsjednikom Karadžićem, ne ulazeći u to da li je on snimljen, da li je prisluškivan. U suštini to je tačno ono što smo predsjednik Karadžić i ja razgovarali telefonom. Napominjem da sam taj svoj iskaz dao i prije nego što sam apsolutno znao da postoji ovakav jedan transkript i u velikoj mjeri potvrdio svaku rečenicu iz ovog teksta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali dok nisam video ovaj transkript, a video sam ga sad, pošto je sad podeljen, proizilazi da vi u stvari niste razgovarali s Karadžićem, nego ste razgovarali s posrednikom, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Pa ja sam objašnjavao Tužilaštvu i to se nalazi tačno u mom iskazu. U jednom trenutku ja sam direktno čuo predsjednika Karadžića, ali ne tvrdim da sam razgovarao direktno. Veliki dio tih rečenica mi prenosi neki posrijednik.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde se kaže e... Vi kažete precizno toga... Dobro, Deronjić: "Je l' se čujemo predsjedniče", a "X" kaže: "Ne čuje vas predsjednik, posrednik ovdje".

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: U redu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A onda vi kažete: "Okolo 2.000 sada ovdje do" pa se onda, poklapa ga teleprinter. Pretpostavljam teleprinter za glušuje to šta vi kažete, pa se ovde ne čuje, i onda vam posrednik kaže: "Predsjednik kaže sva roba mora biti smještena u magacin prije 12.00". Vi odgovarate: "Dobro". Pa onda: "Deronjiću, ne u magacine, nego tu negde drugo", a vi kažete: "Razumeo". Dajte objasnite mi molim vas šta vam on kaže, šta ste vi razumeli, jer ja čitam samo ovaj transkript koji prvi put vidim, pa ne znam šta je to vama rekao Karadžić i šta se podrazumeva pod onim što vi kažete: "Razumeo"?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, prvo, ovo nije kompletan snimak mog razgovora sa gospodinom Karadžićem. On sadrži i druge detalje. Ove tri tačkice koje ne znam da li vi imate u svom, ja sam u jednom, nemam ni ja ovde, ali ponegdje imaju, znači da integralno kompletan razgovor nije snimljen, da postoje prekidi. Ja sam upozorio Tužilaštvu na to i oni su mi potvrdili da je to tačno, da postoje prekidi. Drugo, jedan dio razgovora je prekriven printerom što je ovdje. Ja sam tražio instrukcije za ponašanje prema zarobljenim Muslimanima. Ne sebi instrukcije, već da predsjednik se upozna sa novonastalom situacijom. To je bila moja namjera. Naravno, ja to sve ne saopštavam telefonom, jer je nemoguće toliko informacija kratko prenijeti, nego ga informišem o broju zarobljenih u Bratuncu i tražim kako postupati sa njima. Gospodin Karadžić ili posrednik mi kaže da roba mora biti do zore u magacinima i ne tu, već negdje drugdje, što ja shvatam kao njegovu odluku da u Bratuncu ne smiju ostati ti zatvorenici i ja sam s tom namjerom i došao i dobio potvrdu za taj svoj stav. I kako onda nisam razumio? A dio ovoga razgovora ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne, ja ne, ne govorim o tome da li ste vi razumeli. Ja vas molim da meni objasnite, pošto ja ne mogu da razumem

. Vi kažete da ne treba da ostanu u Bratuncu, nego treba da se evakuišu iz Bratunca, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tu se ništa ne govori da bi neko trebalo da bude likvidiran?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: U ovom razgovoru apsolutno se ništa ne govori o tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nego da se evakuiše iz Bratunca. Da li postoji mogućnost pošto ste vi ranije izjavljivali, ne mogu sad tačno da se setim u kojoj tački, onda kada vam daje uputstva šta su vam zadaci kao civilnog komesara, da obezbedite materijalnu pomoć, ratni plen i tako dalje. Da li se roba možda odnosi na to?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ne apsolutno se ne odnosi na to gospodine Miloševiću. Ja sam predsjedniku prenio informacije koje nisu ovdje snimljene u nekoliko rečenica da se u Bratuncu u tom trenutku nalazi veliki broj zarobljenih Muslimana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ako se tu nalaze, onda vi tu govorite o 2.000, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Otprilike tako s tim što moram reći da nisam imao precizne podatke, već pošto me on pita koliko, ja sam otprilike iznjeo svoju procjenu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ko je posrednik s kojim vi razgovarate? Da li imate o tome bilo kakvu informaciju?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Nemam tačnu informaciju o tome, a i prilično je izbljedito i moje sjećanje na sve to, ali to je vojna veza iz Bratunačke brigade prema predsjedniku, a ja o tome, rekao sam, ne znam mnogo tehnički kako to funkcioniše. Samo ponekad čujem da mi neko kaže izvolite, imate vezu, predsjednik pita i tako dalje. To je što ja znam o tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U svakom slučaju tu se radilo o tome da se, ako se govori o ljudima, ti ljudi evakuišu iz Bratunca, a svakako ne da se ubiju, je l' tako u tom razgovoru?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Tačno. To znači da se ljudi evakuišu iz Bratunca, tačka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sad vidite, u istom pasusu vi navodite kako ste ga želeli da obavestite o tome da su ljudi pobijeni u školi “Vuk Karadžić”, je l’ tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Namjera moja za razgovor sa Karadžićem je sadržavala i to da ga opomenem da tu ima incidenata i ubistava.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, znači trebalo je da ga opomenete, ali ga niste o tome obavestili, je l’ tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ne sjećam se, mislim da nisam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Zbog čega ga niste obavestili?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Pa zato što mislim telefonom saopštavati takve stvari nije baš najbolje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste podrazumevali, kako ste maločas rekli, da treba da ga obavetite o tome, jer je trebalo nešto preduzeti da se to spreči, je l’ tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da, to je tačno, gospodine Miloševiću, ja sam vjerovatno, ne mogu se sjetiti svih rečenica tog razgovora, u aluzijama predsjedniku prenio ono što sam mislio da je bitno i on me očigledno razumio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi ste, znači, želeli da nešto preduzmete. Jeste vi preduzeli nešto kao glavni čovek tada, komesar civilni za Srebrenicu, da se spreče ubistva koja su vas zabrinula? Da se ta pojava za koju ste saznali, za koju još niste imali tačnu predstavu kojih je srazmera, ali u svakom slučaju pojava ubijanja, vi ste, pretpostavljam, imali neku nameru da to sprečite.

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: To je tačno, gospodine Miloševiću. Moja namjera da to spriječim je rezultirala, između ostalog, i ovim razgovorom. Nisam nabrajao ostale mjere koje sam mogao realno preduzeti u tom trenutku. Ako smatrate za potrebnim ili Sud smatra, ja ih mogu nabrojati. Drugo, vi sami kažete, ja sam imenovan za civilnog komesara, ako vam treba objašnjenje i to mogu da dam, sa striktnim zadacima za područje Srebrenice. Naravno, ubistva koja se dešavaju u mom gradu, pored, ako vi tako kažete, i moje uloge u tome, nalaže i, i jedan ljudski odnos prema tome šta se dešava u mom gradu, pa sam zbog toga i između ostalog, zbog toga reagovao, a ne što moja funkcija precizira ili nalaže da ja imam veze

sa zarobljenim ljudima u Bratuncu. Napominjem da je tu prisutan, gotovo kompletan štab vojske Republike Srpske, kompletan obavještajni organ od glavnog štaba do brigade, da su tu prisutne sve relevantne vojne instance i policijske i vi mislite da je u tom trenutku moj zadatak da ja obezbjeđujem te zarobljene ljude.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne, ja mislim da je nesumnjivo, ako ste vi glavna politička ličnost, da je vaš zadatak da sprečite takva ponašanja ili bar da uradite sve što je u vašoj moći da to sprečite.

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Apsolutno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je l' tako, gospodine Deronjiću?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Apsolutno se slažem ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I šta ste uradili da to sprečite?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Pa ja sam ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Čak niste obavestili ni Karadžića o tome.

prevodioci: Molim vas da se ne preklapate. Prevodioci ne mogu da prevode.

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Oprostite. Ja ću praviti pauze. Apsolutno je jasno da sam ja preduzeo određene radnje. U daljem tekstu ja sam u svom iskazu nabrajao da sam pozivao policiju u svoju kancelariju, da sam tražio da se ti ljudi bolje obezbjedi, obezbjede, da je u toku noći mobilisan dio vojno nesposobnih ili nemobilisanih ljudi van vojne obaveze, penzioneri, pa čak i djeca, da su na moj zahtjev, na moju intervenciju mobilisani i službenici. Bratunac je u tom trenutku bio potpuno prazan što se tiče policijskih i vojnih snaga, koje su bile usmjerene ka pravcima borbe koja se odvijala na 22 kilometra tačno od Bratunca. Zatim sam informisao predsjednika da je ... Apsolutno se tu dešavaju loše stvari. On razumije šta je to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gde je to, gde je to ...

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, oprostite zbog prevodilaca, gospodine Miloševiću vi možete zatražiti vještačenje ovog dokumenta ili izvora ovog dokumenta pa ćete vidjeti da taj razgovor sadrži i druge djelove. Drugo nešto moram da vam kažem ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Deronjiću ...

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Čekajte molim vas, nisam odgovorio na pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja samo želim da vam kažem, ja nemam na raspolaganju nešto što mi nije dato. Prema tome ja ne nameravam vas da stavim u, u neugodan položaj u vezi s tim, nego vas pitam, pošto je ovo druga strana uvela kao neki dokazni predmet, da mi ukažete na to.

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Hoću, vrlo rado. I zapravo zbog toga i svjedočim, između ostalog, ovdje. Napraviću vam jednu paralelu. 24. dolaze dobrovoljci, 30 do zuba naoružanih ljudi u Bratunac. Oni takođe vrše ubistva. Da li ste se vi ikad zapitali da li ja imam mogućnosti, u tom trenutku ja sam civil, ja sam samo političko lice, da spriječim ta ubistva. Na koji način mislite da sam ja mogao izvršiti adekvatnu zaštitu ovih ljudi u Bratuncu u noći 13. jula 1995. godine?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi ste maločas sami rekli da o tome niste obavestili ni Karadžića.

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: O tome sam gospodina Karadžića obavjestio 14. ujutru, jer sam znao nakon našeg razgovora 13. popodne, da ću 14. biti kod njega na Palama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. E sad molim vas, precizno nego što pređemo na 14. Vi kažete da je kasno uveče 13. jula u vašu kancelariju u Bratuncu banuo pukovnik ili potpukovnik, nije mi to jasno, Beara, je l' tako? On je, kako ja razumem, obaveštajac ili služba bezbednosti, je l' tako? Vojske Republike Srpske?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Tačno, sve je to tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I vi ste tada pretpostavili da je on neki Karadžićev izaslanik koji treba da vam prenese neku njegovu naredbu, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Tačno i tako sam i rekao. Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na osnovu čega ste pretpostavili da je on rekao da dolazi u ime predsednika Republike da vam nešto prenese? Ili je banuo unutra i kažete da je bio pripit, naglašavate ne pijan, nego pripit i da

je galamio. Je l' vam rekao da dolazi da vam prenese neku poruka predsjednika Republike Radovana Karadžića?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Pravim pauzu samo. Odgovoriću vam na niz pitanja koje ste mi postavili. Prvo pitanje je bilo, otprilike sam ga razumio kako sam ja mogao znati za, da on dolazi od predsjednika Karadžića. Ja sam upravo objašnjavao da sam neposredno tri, četiri sata prije toga razgovarao s Karadžićem i da mi je on rekao, a što nema snimljeno u ovom dokumentu, da će doći čovjek. Nije rekao meni, to sam objašnjavao Tužilaštvu precizno, sa instrukcijama. Dolazak Beare u moju kancelariju je u nekoj mjeri i mene iznenadilo i to sam rekao. Nisam nužno očekivao da će on doći u moju kancelariju, ali nisam isključio ni tu mogućnost. Bio sam zabrinut za stanje u Bratuncu. Očekivao sam da se to razriješi, a gospodin Beara, tačno je, tačna je vaša konstatacija, nije rekao da dolazi sa instrukcijama predsjednika Karadžića. Moje, moj zaključak da on ipak jeste došao sa instrukcijama koje su meni pomenute četiri sata prije toga, su zbog toga što znam da je on kasnije preuzeo svu brigu oko tog, oko tih ljudi i što niko drugi niti je mene obavjestio, niti ja znam da se u Bratuncu pojavio bilo ko drugi ko je došao sa nekim drugim instrukcijama o kojima govori predsjednik u ovom našem telefonskom razgovoru.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, recite mi molim vas, šta je vama tada Beara rekao?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Između ostalog, ako se to pitanje odnosi na direktnu naredbu, on mi je rekao: "Gospodine Deronjiću, ja imam naredbu od vrha da se ovi ljudi pobiju" i to je rekao u Bratuncu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, on vam rekao da ima naredbu da se ti ljudi pobiju?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I vi ste podrazumevali da to dolazi od Karadžića? Iako vam on to nije rekao.

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: U tom trenutku ja sam, nisam razmišljao naravno o tome, nego on je rekao odozgo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Odozgo. Dobro. A vi ste tada zamolili Ljubu Simića, ko je Ljuba Simić? Samo mi to objasnite.

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Predsjednik opštine Bratunac.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Predsednik opštine Bratunac. Dakle, zamolili ste Ljubu Simića, koji je bio prisutan, da izađe iz kancelarije, kako bi ostali nasamo sa Bearom, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da, to je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro kad ste ostali nasamo zar vam nije bilo mislim prirodno da ga pitate: "Je l' te posl'o Karadžić?". „Odakle, ko ti je dao naredbu?", i tako dalje, kad ste već udaljili čoveka koji je predsednik opštine, znači takođe tu posle vas glavni funkcioner, znači i njega ste udaljili. Zar nije logično da ga pitate, ko te posl'o i šta ti je zadatak?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da, ja sam razgovarao sa Bearom tu nekoliko minuta ili desetak minuta. On je proveo malo vremena u toj kancelariji, jer je popio nešto. To sam sve objašnjavao Tužilaštvu. Ovo je, znači, jedan izvadak, izvadak iz kompletnog mog teksta, ali ja sam samo pomenuo one relevantne, najrelevantnije činjenice. Ja kad sam se vratio u kancelariju nakon što sam ispratio gospodina Simića u kancelariju i onda sam u jednom oštrom tonu rekao gospodinu Beari: "To što vi govorite kao naređenje, nisu instrukcije kakve sam ja dobio od predsjednika Karadžića" i tu je došlo do suprostavljanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo dobro. Dakle Beara, po ovome što tvrdite, kaže da treba sve ljude pobiti, a vi kažete da to što vam on govori nije u skladu sa instrukcijama od Karadžića. A precizno sat ili dva ste objasnili kako vam je Karadžić rekao da sve treba pobiti. Prema tome, valjda je jasno da vam Karadžić nije rekao da sve treba pobiti a pitanje je i šta vam je Beara tako pripit kako vi kažete kad je došao u vašu kancelariju.

SUDIJA MEJ: Ne, o tome smo već diskutovali i nećemo da se vraćamo na to ponovo. Mislim da smo to već 20 puta čuli, prema tome nema potrebe da odgovarate na to pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi, recite mi da li je Beara to što je navodno rekao, rekao pred Simićem ili pošto ste vi Simića udaljili iz kancelarije?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Direktnu naredbu onako kako mi je rekao, rekao je posle odlaska gospodina Simića.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači Simić ne može da potvrdi to šta vi navodite?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Pa ovu naredbu ne može sigurno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A vi ste tada, pošto ste po ovome šta stoji u vašoj izjavi, pošto ste udaljili Simića, Beari rekli da ste razgovarali s Karadžićem i da zarobljenike treba odvesti iz Bratunca, znači evakuisati iz Bratunca prema Bijeljini, Batkoviću. Batković je bio neka vrsta sabirnog centra, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ne znam tačno šta je, ali sam ja imao informacije da je to zatvor, vojni zatvor u okolini Bijeljine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, znači vi ste njemu preneli da prema dogovoru s Karadžićem te zatvorenike, odnosno zarobljenike treba odvesti u vojni zatvor?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I to je bilo u skladu sa instrukcijama koje ste dobili od Karadžića kad vam je rekao da treba zatvorenike odvesti u vojni zatvor da se ustanovi da li među njima ima ratnih zločinaca, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: To je bilo, precizno ću vam reći, moje tumačenje predsjednikovih instrukcija i ja sam postupio prema svom tumačenju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vaše tumačenje njegovih instrukcija je bilo da zatvorenike, odnosno zarobljenike treba odvesti u vojni zatvor?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ne pobiti, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro iz onoga što ste vi govorili da je Karadžić rekao da će doći čovek koji će vama reći šta da radite, a ne da njemu predate zarobljenike ili da bilo šta drugo se učini, je l' tako? Rekao je doći će čovek koji će vama reći šta da radite?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ne. On nije rekao da će doći čovek koji će meni reći to niti ja imam kakvu neposrijednu ulogu u smislu da nekome

treba da predam zatvorenike. Moja zabrinutost je razriješena time što će, što je predsjednik rekao: "U redu, biće u redu. Poslaću ti čovjeka koji ima instrukcije", pa šta imam dalje sa tim da ja predajem. Kako ću ja vojsci da predajem njihove zarobljenike?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To se i ja pitam.

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Apsolutno ja ih nikome ni ne predajem. Ja samo zabranjujem da se bilo kakva ubistva nastavljaju dalje u Bratuncu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali vi u skladu sa Karadžićevom instrukcijom insistirate da se zarobljenici evakuišu u vojni zatvor.

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da, insistiram da idu tamo, kako sam ja to razumio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Dakle vi ste razumeli Karadžića da traži da traži da zatvorenici idu u vojni zatvor?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, da li ste posle tog sastanka s Bearom, koji vam nije bio najavljen, kažete banuo vam u kancelariju, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koji je okončan u, u ranim jutarnjim časovima 14. jula, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Obavestili Karadžića ili ga pozvali da pitate je l' to taj čovek koji je trebao navodno da vam prenese instrukcije i tako dalje ako već tog čoveka niste pitali?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Nisam gospodine Miloševiću, jer to su bili kasni večernji sati već jutro 14. jula, a to jutro ja sam otišao na Pale.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Čekajte, precizno nego što ste otišli na Pale, vi govorite u paragrafu 211 da ste se sa Bearom ponovo sreli tog jutra, znači 14. jula, na nekih pola puta između mesta koje ste ovde označili kao "Ciglanu" i, i Bratunca, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad je to bilo?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ujutru rano 14. jula.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Mislim kada, pošto ste, kažete, ujutru taj sastanak završili, pa posle toga ujutru, više puta upotrebljavate taj pojam ujutru, kad je to bilo kad ste se vi sreli sa Bearom i, na tom putu prema "Ciglanu"?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Pa da ne biste doveli nikoga u zabunu i sami da ne biste bili u zabuni, a iza ponoći se održava ovaj sastanak sa Bearom u mojoj kancelariji. Kad kažem jutro, mislim da je to već sledeći dan. Posle 00.00 je već sledeći dan. Nije, znači, bilo svanulo kao što može se zaključiti je l'. Otišao sam nakon tog sastanka kući i odlučio da se odmorim, da spavam neko izvjesno vrijeme i da idem na Pale sutradan po dogovoru sa predsjednikom Karadžićem. Probudjen sam ujutru, ja ne mogu se tačno sjetiti kad je to moglo biti. Moglo je biti i u 5.00 ili u 6.00, 7.00, ipak je predugo vremena prošlo od tada, ali ja se dobro sjećam mog susreta i šta je bio povod da me je neko probudio, jer je to važnije nego da u tom trenutku pamtim koliko je sati. Znači, otišao sam zbog toga što mi je neko rekao da Beara pokušava odvesti ljude na "Ciglanu" da bi ih tamo eventualno, nešto nešto radio sa njima. Niko mi nije rekao ubiće ih tamo, ali je takva pretpostavka na osnovu njegovog ponašanja mogla da se formira i ja sam je formirao, takvu pretpostavku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Deronjiću, izvinite molim vas, ja onda nisam dobro povezao, vi kažete sada: "Čuli ste da će Beara da odvede ljude na Ciglanu".

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači ljudi nisu bili na "Ciglanu"? Nego je bila opasnost da ih Beara odvede na "Ciglanu"?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kad ste sustigli Bearu, kako sami kažete u vašoj izjavi, sustigli ste ga na nekom mostiću na pola puta između Bratunca i, i "Ciglane", on je bio sam. nije vodio nikoga sa sobom, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ne. Nije bio sam. On je bio u autu i mislim da je bila pratnja unutra u autu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ne govorim u smislu njegove pratnje, šofera ili možda nekog drugog, nego nije nikoga vodio sa sobom od tih zarobljenika, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, njega ste sustigli bez ikakvih zarobljenika. On nikog nije vodio prema toj "Ciglani"?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I šta je onda bio rezultat vašeg razgovora s njim?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ja sam ga pitao zašto je išao u ciglanu i šta namjerava tamo da radi, on nije, valjda nije on direktor "Ciglane" u Bratuncu. On je otišao u "Ciglanu" sa jasnom namjerom da tamo nešto vidi šta bi mogao da radi sa zatvorenicima. Ja sam mu rekao: "Nikakva Ciglana", on je rekao, 'ajde pokušaću da se prisjetim najtačnije kako je on to rekao: "Pa ja sam išao tamo da vidim da l' bi se tamo mogli eventualno zatvoriti neki zatvorenici". Nije rekao da želi tamo da ih ubija pošto je vidio koliko sam ja zabrinut oko toga. Ja sam rekao: "Gospodine Beara, sinoć smo raspravljali o tome. Ništa od toga ne dolazi u obzir. Ni Ciglana, niti bilo šta drugo u Bratuncu. Izvolite, postupite po naredbama i ... "

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali iz ovoga što vi govorite gospodine Deronjiću ja shvatam da vi niste želeli da se zarobljenici zadržavaju u Bratuncu, već ste želeli, bez obzira da l' će biti zatvoreni u "Ciglani" ili u nekom drugom objektu, već ste želeli da se oni evakušu iz Bratunca i to u vojni zatvor, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I to je ono što ste vi insistirali da Beara uradi i što je on prihvatio, je l' tako?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Da, on je na kraju postupio tako i odveo je te ljude u pravcu Zvornika sljedeći dan, taj dan u stvari.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To znači 14. ih je odveo iz Bratunca?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: 14. ali ću vas samo podsjetiti na jednu činjenicu. Smatram da je bitna, zato sam je i rekao, da sam ja 13. uveče imao informaciju da su neki autobusi prije dolaska Beare u moju kancelariju,

već krenuli, ne znam po čijoj naredbi, to mi je potpuno nepoznato, prema Zvorniku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači i taj Beara koji je došao kod vas 14., odnosno posle 00.00, ali već je bio 14., nema veze sa odvođenjem tih ljudi prema Zvorniku jer je on došao kod vas kasnije?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: A gospodine Miloševiću, zašto isključujete mogućnost, a vi ste dovoljno, siguran sam, pametan čovjek, da je on mogao biti u Bratuncu i prije dolaska u moju kancelariju. Ja o tome ne znam ništa ali postoji ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vas pitam samo o onome šta vi možete znati.

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ne znam zaista da li je bio prije, ali postoji takva mogućnost, složićete se.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, prema informacijama, gospodine Deronjić, koje ja imam, vi ste došli na Pale 14. jula sa delegacijom Srebrenice, je l' tako? Na sastanak sa Karadžićem.

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Objasniću vam, gospodine Miloševiću. To sam precizno objasnio u svom širem tekstu i izrazio sam sumnju da, da li je povod, da li smo taj dan održali sastanak sa predstavnicima iz Srebrenice ili možda sutradan ili narednih dana. Nisam mogao da se sjetim. Ja vam zahvaljujem ako vi imate taj dokument. On potvrđuje, znači, da smo taj dan obavili i taj razgovor sa predstavnicima iz Srebrenice, koji su se protivili na jednom sastanku prije, zbog mog nekog postavljenje uprvo za civilnog komesara i znam da su 13. bili kod Karadžića i zahtjevali da neko od njih bude uključen ili na moje mjesto postavljen za te aktivnosti. Šta želim da kažem. Ja nisam otišao sa predstavnicima iz Srebrenice, već sam oputovao na način kako sam to opisao, da ne ponavljam to i ostavio sam dvije mogućnosti, da smo predsjednik i ja se pred taj sastanak sastali, ako je taj sastanak bio tog dana sa predstavnicima iz Srebrenice ili mogućnost da se možda neki naredni dan održao taj sastanak sa predstavnicima iz Srebrenice. Ali na tom sastanku na kome sam informisao predsjednika o ovim događajima nisu bili prisutni ljudi iz Srebrenice, a iako je moguće da smo taj dan nakon tog razgovora, obavili razgovor i sa ljudima iz Srebrenice. I ja se tog sastanka sjećam, sjećam se detalja sastanka sa predstavnicima iz Srebrenice, samo nisam bio siguran da li je posle ovog mog razgovora sa Karadžićem ili možda

neki sledeći dan, pošto su događaji vrlo burni, svemu tome sam učestvovao pa teško mi je da se svega sjetim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja imam ovde jedan izvod iz tog, iz tog rokovnika 14. jula, piše 14. jula, ali sve pisano rukom, međutim može se, može se pročitati, to je valjda neki plan sastanaka za taj dan. Pretpostavljam da je to vodila Karadžićeva sekretarica ili sekretar, ja to ne znam. Piše "18.00 Čurkin (Vitaly Ivanovich Churkin)", pa u zagradi "19.25 do 22.40", pa onda piše "Miraš Petrović" ili "Mira Petrović", to ne znam, "13.15 do 13.45," znači pola sata, pa onda "Karadžić i Ostojić", pa "to se odlaže za sutra", pa piše "za 11.00 sati Deronjić Miroslav i delegacija Srebrenice ..."

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, mi ne znamo za taj dokument. Ne znamo o čemu se radi i ako se svedoku prestavlja taj dokument onda treba svedoku da se da taj dokument.

SUDIJA MEJ: Sačekajmo samo trenutak da vidimo o čemu se radi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: O tome se radi što je ovo, što je ovo taj dnevnik vođen na jednoj običnoj svesci i pretpostavljam sekretarice Karadžićeve, jer ovo su moji saradnici dobavili upravo ovih dana i piše "11.00 Deronjić Miroslav i delg", delegacija, "delg", tačka Srebrenice. To piše "11.00", ali u zagradi piše "14.25 do 18.25". Jeste li vi bili toga dana, dakle, sa delegacijom iz Srebrenice čitava četiri sata kod Karadžića? Evo ja ću vam dati ovo. Možete da pogledate ...

SUDIJA MEJ: Dajte da svedok vidi pre nego što odgovori na to pitanje. Pre nego što da odgovor on treba da bude u mogućnosti da vidi šta tu piše.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U drugom delu ovog lista gde piše 14., 14. juli, ja sam vam čitao redom to. Možda bi moglo da pomogne da se rekonstruiše šta se stvarno događalo.

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Ja ovde vidim da je predviđeno znači, pretpostavljam u tom rokovniku o kom govorite, da će se sastati sa mnom gospođin Karadžić u 11.00, 14. a da će sastanak sa prijedstavnica iz Srebrenice biti u 14.25 do 18.25.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne, to samo piše da je planirano u 11.00, a u zagradi da je održano od 14.25 do 18.25, kao što kod drugih piše šta je, kad je planirano, a kad je održano. To je verovatno se kasnilo iz raznih razloga koje ja ne mogu da odgonetnem, a nije ni važno odgonetati. Jeste vi proveli četiri sata kod Karadžića sa delegacijom iz Srebrenice?

SVEDOK DERONJIĆ – ODGOVOR: Čekajte, čekajte, gospodine Miloševiću. Pogledajte gore, recimo Đoko Podanvić od 15.20 do 15.25, ne govorim... ali o nekom prethodnom danu, iza se nalazi datum, što ne mora da znači da je tada održan, već možda i zakazan ali odgovoriću na vaše pitanje. Ja sam na Pale došao i tako sam i rekao, ne mogu se sjetiti tačno u koliko sati i prethodno smo održali predsjednik Karadžić i ja sami sastanak na tamu događaja oko evakuacije civila iz Potočara, što je pretpostavljam sasvim logično, jer smo prvi put imali priliku da se sretnemo posle 12., posle 13., posle evakuacije, znači, Muslimana iz Potočara i svih informacija vezanih za tok razgovora u "Fontani" i tako dalje. Imao sam dosta toga da ispričam predsjedniku Karadžiću i na tom djelu, u tom djelu razgovora ja sam predsjedniku Karadžiću prenio i detalje koje sam u tom trenutku imao o incidentima u Konjević Polju, o velikom masakru u Kravici, a u zadrugi u Kravici, sjećam se, to sam zapamtio da me je pitao šta je sa tjelima. Eto to mi je ostalo u sjećanju. Zatim smo javili o pojavi gospodina Beare i ja sam mu citirao šta mi je on prenio nastojeći da saznam ono što vi tražite od mene sve ovo vrijeme, da li je to bila njegova, njegova naredba ili njegova direkcija.

SUDIJA MEJ: Prekoračili smo vreme kada je trebalo da prekinemo sa radom. Možemo li da vidimo taj dokument, molim vas? Da li želite da se uvede ova fotokopija gospodine Miloševiću?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej ...

SUDIJA MEJ: Obeležićemo je samo za identifikaciju zato što je to fotokopija, nemamo original. Zadržite je. Završavamo za danas.

Četvrtak, 27. novembar 2003.

Svedok Miroslav Deronjić

Svedok C-057

Otvorena sednica

Optuženi je pristupio Sudu

Početak u 9.10 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA MEJ: Čekamo da stigne gospodin Deronjić. Koliko sam ja shvatio, postoji nešto šta bi Tužilaštvo želelo da nam kaže. Pre nego što vi to uradite, dozvolite da se osvrnem na program za ostatak nedelje. Mi smo razmotrili zahtev optuženog da mu se dodeli još vremena i ovog puta ćemo da uvažimo njegov zahtev. On će imati sada 45 minuta, a amikusi 15 minuta. Cilj nam je da završimo sa ovim svedokom do prve pauze. Zatim ćemo da saslušamo svedoka C-057. Usvojicemo njegovu izjavu po Pravilu 89(F) i tražićemo da Tužilaštvo izvede samo minimalni deo saslušanja tog svedoka uživo, tako da ostatak dana može da se da optuženom za unakrsno ispitivanje, tako da on može da završi sa unakrsnim ispitivanjem za danas. Danas pošto počinjemo malo kasnije, radićemo bar do 14.00, ali moramo da završimo pre 15.00, jer u 15.00 počinje nova rasprava.

TUŽILAC NAJS: Hvala vam za ovo što se rekli. Ja ću razgovarati sa gospodom Uerc- Reclaf (Uertz-Retzlaff) vezano za svedoka C-057. Časni Sude, imamo takođe još nekoliko paketa za svedoke po Pravilu 92bis koje možemo da priložimo.

SUDIJA MEJ: U redu, uradite to sada tako da možemo da završimo s tim.

TUŽILAC NAJS: Dakle, prvi svedok će biti B-1010 po Pravilu 92bis(A), odobreno je bez unakrsnog ispitivanja i dokumenti će biti pod pečatom.

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni dokazni predmet 602.